

EUROJUST
JAARVERSLAG
2011

Eurojust – Haagse Ark

INHOUD

OPMERKING OVER HET BESLUIT BETREFFENDE DE OPRICHTING VAN EUROJUST	6
AFKORTINGENLIJST	7
VOORWOORD	8
SAMENVATTING	11
1 OPERATIONELE ACTIVITEITEN	13
1.1 Inleiding.....	13
1.2 Justitiële samenwerkingsactiviteiten van Eurojust	13
1.2.1 Problemen en beste praktijken in de door Eurojust behandelde zaken	13
1.2.2 Coördinatievergaderingen.....	15
1.2.3 Coördinatiecentra	15
1.2.4 Artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.....	17
1.2.5 Overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp.....	19
1.2.6 Problemen met het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs	19
1.2.7 Voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen.....	20
1.2.8 Overdracht van strafrechtelijke procedures	21
1.2.9 Uitwisseling van gegevens uit strafregisters	22
1.2.10 Europese aanhoudingsbevelen.....	23
1.2.11 Beslissingen tot bevrozing.....	26
1.2.12 Confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen	27
1.2.13 Gecontroleerde afleveringen	27

1.3 Justitiële samenwerking in prioriteitsgebieden	29
1.3.1 Terrorisme.....	29
1.3.2 Drugshandel	30
1.3.3 Mensenhandel en -smokkel.....	31
1.3.4 Fraude	32
1.3.5 Corruptie.....	33
1.3.6 Computercriminaliteit.....	33
1.3.7 Witwaspraktijken.....	34
1.3.8 Andere georganiseerde criminele activiteiten.....	35
1.4 Gemeenschappelijke onderzoeksteams	37
1.5 Zaken van Eurojust waarbij niet-lidstaten betrokken zijn.....	41

2 BETREKKINGEN MET DE EU-INSTELLINGEN EN PARTNERS	45
2.1 Betrekkingen met instellingen	45
2.1.1 Europees Parlement.....	45
2.1.2 De Raad van de Europese Unie.....	45
2.1.3 Europese Commissie	46
2.2 Netwerken van beroepsbeoefenaars	46
2.2.1 Europees Justitieel Netwerk	47
2.2.2 Secretariaat van het JIT-/GOT-netwerk.....	47
2.2.3 Genocidenetwerk.....	48
2.2.4 Europees Netwerk voor Justitiële Opleidingen	48
2.2.5 Adviesforum	48
2.3 EU-agentschappen en -instanties	49
2.3.1 Europol	49
2.3.2 OLAF	51
2.3.3 Frontex	52

2.3.4	CEPOL	52
2.3.5	Hoofden van de JBZ-instanties	53
2.4	Betrekkingen buiten de Europese Unie.....	53
3	HET BESLUIT BETREFFENDE DE OPRICHTING VAN EUROJUST, DE TOEKOMST EN ADMINISTRATIEVE ONTWIKKELINGEN	55
3.1	Implementatie van het Besluit van de Raad.....	55
3.2	Task Force voor de toekomst van Eurojust.....	57
3.3	Administratieve ontwikkelingen	58
3.4	Publieke toegang tot documenten van Eurojust.....	60
4	FOLLOW-UP VAN DE CONCLUSIES VAN DE RAAD	63
BIJLAGE	.....	69
Figuur 1	– Groei van het aantal zaken 2002-2011	69
Figuur 2	– Bilaterale/multilaterale zaken.....	70
Figuur 3	– Geopende en gesloten zaken 2003-2011	71
Figuur 4	– Algemene indeling van zaken	72
Figuur 5	– Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden	73
Figuur 6	– Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden en overige zaken.....	74
Figuur 7	– Zaken van Eurojust, verzoekende landen.....	75
Figuur 8	– Zaken van Eurojust, aangezochte landen.....	76
Figuur 9	– Behandelde zaken in coördinatievergaderingen.....	77
Figuur 10	– Coördinatievergaderingen, verzoekende landen	78
Figuur 11	– Coördinatievergaderingen, aangezochte landen	79

Opmerking over het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust

Besluit betreffende de oprichting van Eurojust – Het Besluit van de Raad van 28 februari 2002 betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken, laatstelijk gewijzigd bij Besluit van de Raad 2009/426/JBZ van 16 december 2008 inzake het versterken van Eurojust, wordt in dit verslag het “Besluit betreffende de oprichting van Eurojust” genoemd.

Een geconsolideerde versie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, slechts ter informatie opgesteld door het secretariaat-generaal van de Raad, is te vinden op onze website: www.eurojust.europa.eu.

Afkortingenlijst

AWF	Analysebestand
CEPOL	Europese Politieacademie
CMS	Zaakbeheersysteem
COSI	Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid
EAB	Europees aanhoudingsbevel
EJN	Europees Justitieel Netwerk
ENCS	Nationaal coördinatiesysteem van Eurojust
EOB	Europees Onderzoeksbevel
Frontex	Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie
JIT/GOT	Gemeenschappelijk onderzoeksteam
OCC	Coördinatie met oproepdienst
OCTA	Dreigingsevaluatie voor georganiseerde criminaliteit
OLAF	Europees Bureau voor Fraudebestrijding
RHV	Wederzijdse rechtshulp
TE-SAT	Rapport over terroristische situaties en trends

Voorwoord

Dit is het tiende jaarverslag van de Europese samenwerkingseenheid voor justitiële samenwerking. In 2011 werden de kernactiviteiten van Eurojust om de operationele strijd tegen ernstige grensoverschrijdende criminaliteit te versterken aanzienlijk uitgebreid. Er was slechts een kleine stijging in het aantal zaken dat door de lidstaten naar Eurojust werd verwezen ten opzichte van 2010, maar er was een opvallende stijging in de coördinatieactiviteiten van Eurojust.

Coördinatievergaderingen zijn een middel om deskundigen van Eurojust samen te brengen met hun collega's uit de lidstaten en de EU-instellingen. De vergaderingen vergemakkelijken een efficiënte besluitvorming over wanneer, waar en hoe politieke en justitiële acties tegen criminele organisaties in grensoverschrijdende zaken moeten plaatsvinden. Het feit dat hun aantal in 2011 met 40% is gestegen, bewijst het nut van deze operationele vergaderingen voor beroepsbeoefenaars in de lidstaten. Tegelijk is die stijging het ontvullende bewijs dat de dreiging van grensoverschrijdende criminaliteit nog niet is afgenomen. Voor de eerste keer werden meer dan 200 zaken gecoördineerd via deze vergaderingen.

In 2011 vond ook een belangrijke ontwikkeling plaats voor de coördinatievergaderingen, namelijk de invoering van het coördinatiecentrum. Zodra tijdens een coördinatievergadering een datum werd vastgelegd voor een operationele actie in een van de lidstaten, staan deskundigen van Eurojust klaar om de lidstaten en hun EU-collega's te adviseren vanuit een beveiligd coördinatiecentrum. Op de dag van de actie kunnen ze ondersteuning bieden, bijvoorbeeld wanneer de vraag rijst of een bewijs in andere rechtsgebieden ontvankelijk is of om een Europees aanhoudingsbevel uit te vaardigen en voor andere justitiële ondersteuningsverzoeken. Eurojust organiseerde zeven coördinatiecentra in 2011 voor allerlei misdrijven van mensenhandel en drugshandel tot grote fraudezaken. Dat alles werd verwezenlijkt in een context waarin veel lidstaten de bepalingen van het herziene Besluit betreffende de oprichting van Eurojust nog moesten invoeren.

Een ander belangrijk aspect van het coördinatiewerk van Eurojust in 2011 waren de Gemeenschappelijke onderzoeksteams (JIT's/GOT's). Hoewel ze eerst als bureaucratisch werden beschouwd, worden JIT's/GOT's nu gezien als een handig middel in de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit. Ze scheppen een kader waarin beroepsbeoefenaars van verschillende rechtsgebieden kunnen samenwerken zonder de moeilijkheden en vertragingen die worden geassocieerd met de traditionele vormen van wederzijdse rechtshulp. In 2011 werd het secretariaat van het JIT-/GOT-netwerk ondergebracht bij Eurojust. Dit jaar namen de procureurs/officiërs van justitie, rechters en politieambtenaren van Eurojust deel aan ongeveer 30 teams.

Er werd ook vooruitgang geboekt bij het opzetten van de infrastructuur voor gecoördineerde activiteiten. Er werd een overeenkomst bereikt met Nederland en de EU-autoriteiten omtrent de verdere plannen van een nieuw gebouw voor Eurojust. Op die manier zal al ons personeel nauw kunnen samenwerken en niet langer verspreid zitten over twee vestigingen zoals nu het geval is. Het gebouw zou in 2015 klaar moeten zijn. Een ander voordeel van het nieuwe gebouw is dat Eurojust dichterbij een van zijn belangrijkste Europese partnerorganisaties zal zitten, namelijk Europol. Dat zorgt voor een concrete invulling van de behoefte aan een gecoördineerd antwoord op criminele groeperingen die een bedreiging vormen voor de EU-burgers.

Het jaarverslag 2011 legt net zoals de vorige verslagen de nadruk op de operationele activiteiten. Ik hoop dat u hiermee een nuttig verslag in handen heeft van de werkzaamheden van Eurojust in de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit.

Aled Williams

ALED WILLIAMS

Voorzitter van het College van Eurojust

College van nationale vertegenwoordigers

Zittend van links naar rechts:

Elena Dinu, RO; Mariusz Skowroński, PL; Malči Gabrijelčič, SL; Gunars Bundzis, LV; Michèle Coninsx, BE, Vice-voorzitter; Aled Williams, UK, Voorzitter; Raivo Sepp, EE, Vice-voorzitter; Ilona Lévai, HU; Lampros Patsavellas, EL; Donatella Frendo Dimech, MT; Juan Antonio García Jabaloy, ES

Staan van links naar rechts:

Harri Tiesmaa, FI; Ingrid Maschl-Clausen, AT; Jesper Hjortenber, DK; Francesco Lo Voi, IT; Laima Čekelienė, LT; Ladislav Hamran, SK; Carlos Zeyen, LU; Mariana Lilova, BG; Ola Laurell, SE; Robert Sheehan, IE; João Manuel Da Silva Miguel, PT; Hans-Holger Herrnfeld, DE; Lukáš Starý, CZ; Sylvie Petit-Leclair, FR; Marc van Erve, NL; Katerina Loizou, CY

Samenvatting

Het aantal zaken waarbij lidstaten Eurojust om bijstand verzochten in de strijd tegen ernstige grensoverschrijdende criminaliteit steeg licht in vergelijking met het voorgaande jaar, van 1421 naar 1441.

De coördinerende rol van Eurojust werd aanzienlijk uitgebreid:

- Het aantal gevallen dat tijdens de coördinatievergaderingen van Eurojust werd behandeld, steeg in vergelijking met het voorgaande jaar van 140 naar 204;
- 80% van de coördinatievergaderingen ging over “prioritaire EU-misdrijven” (hieronder weergegeven);
- Bij bijna 70% van de coördinatievergaderingen waren drie of meer lidstaten betrokken;
- Zeven coördinatiecentra werden opgericht om op hetzelfde moment direct bijstand te verlenen aan de operaties in de lidstaten;
- Europol woonde 89 van de Eurojust-coördinatievergaderingen bij.

De acht prioritaire EU-misdrijven zoals vastgelegd door de Raad hadden een weerslag op de door Eurojust behandelde zaken en wel als volgt (in dalende numerieke volgorde): drugshandel, fraude, andere georganiseerde criminele activiteiten, witwaspraktijken, mensenhandel en -smokkel, terrorisme, corruptie en computercriminaliteit.

De rol van Eurojust binnen de Gemeenschappelijke onderzoeksteams (JIT's/GOT's) groeide in 2011 gestaag:

- 33 nieuwe JIT's/GOT's werden gevormd met de hulp van Eurojust;
- De procureurs/officiëren van justitie, rechters en politieambtenaren van Eurojust namen deel aan 29 JIT's/GOT's,
- Eurojust evalueerde en verdeelde de financiering van de Commissie aan de JIT's/GOT's voor 16 lidstaten.

Eind 2011 hadden tien lidstaten de vereiste maatregelen ingevoerd om hun nationale wetgeving af te stemmen op het herziene Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

Eurojust had in 2011 een budget ter beschikking van € 31,7 miljoen. De begroting werd voor 95,6% uitgeput.

Het aantal personen dat in 2011 voor Eurojust werkte, bedroeg 269:

- het ging om 42 procureurs/officiëren van justitie, rechters of politiefunctionarissen met gelijkwaardige bevoegdheden die door de lidstaten werden gedetacheerd, ondersteund door 15 gedetacheerde nationale deskundigen;
- 210 personen werden tewerkgesteld onder de EU-personeelsregelgeving, ondersteund door twee gedetacheerde nationale deskundigen.

Er werd een overeenkomst bereikt met het gastland Nederland voor een nieuw Eurojust-gebouw in 2015 en met de EU-instellingen over de budgettaire gevolgen.

De secretariaten van zowel de JIT's/GOT's als de genocidenetwerken werden in 2011 ondergebracht in het gebouw van Eurojust.

1 Operationele activiteiten

1.1 Inleiding

Voor het vastleggen van de prioriteiten van Eurojust voor 2011 werd gekeken naar de evaluatie van de Raad met betrekking tot de dreiging van criminaliteit ten aanzien van EU-burgers. De “prioritaire EU-misdrijven” die door de Raad van de Europese Unie werden geïdentificeerd als grote bedreigingen waren terrorisme, drugshandel, mensenhandel en -smokkel, fraude, corruptie, computercriminaliteit, witwaspraktijken en andere georganiseerde criminele activiteiten. Hieronder vindt u informatie over de door Eurojust behandelde zaken in deze domeinen, samen met de problemen, beste praktijken en opmerkingen over gerelateerde strategische activiteiten.

In 2011 beantwoordde Eurojust verzoeken om bijstand van lidstaten in 1441 geregistreerde zaken. Twee derde van de verzoeken had betrekking op “prioritaire

EU-misdrijven”. De rest ging onder meer over ernstige misdrijven zoals moord, verkrachting en overval. Gedetailleerde statistieken over de zaken en de betrokkenheid van de lidstaten zijn terug te vinden in de Bijlage.

Hoewel het totale aantal verzoeken om bijstand gericht aan Eurojust in 2011 bijna hetzelfde was als in 2010, was er een aanzienlijke stijging in het aantal vergaderingen om het werk van de justitiële en politieke autoriteiten te coördineren. Het aantal zaken dat werd behandeld in coördinatievergaderingen steeg naar 204, een stijging van 44% tegenover 2010 (toen werden 141 zaken behandeld). Bij ongeveer 70% van de coördinatievergaderingen waren drie of meer landen betrokken en in 80% ging het om prioritaire misdrijven.

Ook de betrokkenheid van Eurojust bij het oprichten van JIT's/GOT's steeg in 2011 (zie hoofdstuk 1.4).

1.2 Justitiële samenwerkingsactiviteiten van Eurojust

De taken van Eurojust zijn hoofdzakelijk operationeel van aard en hebben te maken met het oplossen van problemen in zaken van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit. In sommige gevallen gaat het om praktische problemen of problemen die typisch zijn voor een bepaald nationaal rechtsgebied. De volgende obstakels en beste praktijken bij het behandelen van zaken werden geïdentificeerd.

1.2.1 Problemen en beste praktijken in de door Eurojust behandelde zaken

Een terugkerend obstakel is de vertraging in de uitvoering van wederzijdse rechtshulpverzoeken om uiteenlopende redenen. Soms kan een onvolledige juridische of feitelijke beschrijving van een belangrijk element leiden tot een vertraging in

de uitvoering van het wederzijdse rechtshulpverzoek in een rechtsgebied totdat verdere informatie en verduidelijking werd verkregen van een ander rechtsgebied. Soms worden vertragingen verergerd door zaken zoals een gebrek aan gecentraliseerde databanken waarmee bankrekeningen of andere eigendommen snel geïdentificeerd zouden kunnen worden; in andere gevallen kan een vertraging optreden wanneer een verzoek van een uitvaardigende autoriteit in een bepaalde lidstaat aan een uitvaardigende autoriteit in een andere lidstaat naar de verkeerde ontvanger wordt gestuurd. Soms hebben rechtsbegrippen in een rechtsgebied gewoonweg geen directe tegenhanger in een ander rechtsgebied en worden de uitvoeringsproblemen verergerd door vertaalmoeilijkheden, zowel op juridisch als op taalkundig vlak.

Er zijn ook problemen gerezen door verschillen in de definities van misdrijven. Wat dat betreft is Eurojust erin geslaagd om de dialoog te vergemakkelijken tussen verzoekende en aangezochte landen en om ondersteuning te bieden bij het verduidelijken van de definitie van een misdrijf in de betrokken rechtsgebieden.

Een coördinatievergadering met 14 lidstaten, Noorwegen, Kroatië, VS, Europol

Eurojust heeft regelmatig en vaak met strakke deadlines geholpen bij het oplossen van problemen door ondersteuning te bieden bij het opstellen en versturen van rechtshulpverzoeken, het identificeren van de correcte nationale autoriteit en het adviseren over eisen met betrekking tot bewijsgaring in de verzoekende en de uit-

voerende landen. De betrokkenheid in een vroeg stadium bij complexe zaken leidde ertoe dat juridische problemen en problemen op het vlak van bewijsgaring tijdig konden worden geïdentificeerd zodat de gepaste maatregelen konden worden genomen. Het belang van deze vroegtijdige dialoog tussen Eurojust en de justitiële

en politieke autoriteiten van de lidstaten die worden ondersteund, kan niet genoeg worden benadrukt. Dit kan gaan van het oplossen van erg praktische en directe problemen in een specifieke zaak tot het overwegen van de tactische en strategische lessen die moeten worden getrokken tijdens de conferenties.

Algemeen gesproken vergemakkelijkt Eurojust de informatie-uitwisseling door het gebruik van twee specifieke instrumenten: coördinatievergaderingen en JIT's/GOT's. Door beroepsbeoefenaars samen te brengen en de uitwisseling van informatie over zaken te bevorderen, heeft Eurojust bijgedragen aan een versterking van de werkrelaties tussen beroepsbeoefenaars in de lidstaten en in andere EU-instanties.

1.2.2 Coördinatievergaderingen

Zoals reeds vermeld organiseerde Eurojust in 2011 coördinatievergaderingen voor 204 zaken, een aanzienlijke stijging ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze vergaderingen blijven een grote toegevoegde waarde voor de bevoegde nationale autoriteiten in grensoverschrijdende

zaken. Ze vergemakkelijken een doeltreffende en tijdige informatie-uitwisseling, reiken oplossingen aan voor praktische en juridische moeilijkheden en ze helpen om het vertrouwen te versterken tussen de bevoegde autoriteiten in de verschillende lidstaten. Hoewel niet optimaal, heeft het gebruik van videoconferenties ook vooruitgang gezorgd in zaken waarbij de relevante partijen niet konden worden samengebracht vanwege operationele tijdsbeperkingen.

Coördinatievergaderingen hebben vaak geleid tot operationele overeenkomsten die dan werden opgevolgd door Eurojust om ervoor te zorgen dat ze werden uitgevoerd door de nationale autoriteiten. Van bijzonder belang waren de overeenkomsten die werden bereikt tijdens coördinatievergaderingen om JIT's/GOT's op te richten. Niet alleen vertegenwoordigers van de lidstaten woonden coördinatievergaderingen bij, maar ook vertegenwoordigers van andere landen en EU-instanties zoals Europol en OLAF waren aanwezig wanneer dat nodig was. Derde landen waren aanwezig op coördinatievergaderingen in 45 gevallen, Europol in 89 gevallen en OLAF acht keer.

Het eerste coördinatiecentrum

1.2.3 Coördinatiecentra

In 2011 was er een belangrijke nieuwe ontwikkeling voor de coördinatievergaderingen. Om meer operationele ondersteuning te bieden tijdens simultane acties in verschillende lidstaten, ontwikkelde Eurojust de *coördinatiecentra*. Dankzij de technische faciliteiten waarover de coördinatiecentra beschikken, kan Eurojust veilig en op hetzelfde moment

Eurojust ondersteunde Italië en Nederland tijdens een operatie om een van de 100 meest gezochte voortvluchtige misdadigers in Italië te arresteren. De voortvluchtige behoorde tot de *Clan Polverino*, een georganiseerde misdaadgroep van de Camorra met Napels als uitvalsbasis. De *Clan Polverino* wordt verantwoordelijk geacht voor de handel in grote hoeveelheden drugs van Spanje naar Italië, moord, afpersing, illegaal wapenbezit, witwaspraktijken via de commerciële sector en andere criminele activiteiten. De actie om het doelwit te arresteren was al eerder in 2011 opgestart toen hij ontsnapte aan een andere internationale politieactie tegen de *Clan Polverino*, hoewel 40 andere leden van de bende wel werden gearresteerd in Italië en Spanje.

Het spoor van het doelwit leidde naar Zeewolde. Tijdens de Eurojust-coördinatievergadering wisselden de Italiaanse en Nederlandse politieke en justitiële autoriteiten informatie uit en planden ze de activiteiten voor de arrestatie. De praktische details voor het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel en andere vereiste onderzoeksactiviteiten die

werden aangevraagd door een rechtshulpverzoek werden besproken en verduidelijkt om een vlotte uitvoering van de operatie te vergemakkelijken.

De Italiaanse *Carabinieri* en de Nederlandse speciale politie-eenheden vielen samen de villa binnen waar het doelwit onder een valse naam woonde met zijn partner. Tijdens de operatie namen de politiediensten een vals paspoort, € 20.000 en foto's in beslag waarop de voortvluchtige te zien was met het hoofd van de *Clan Polverino*.

De coördinatie door Eurojust was de basis van de succesvolle uitvoering van de operatie. Die vormde een belangrijke stap in de strijd tegen de *Clan Polverino* en werd al sinds 2007 geleid door de antimaffiabrigade in Napels in samenwerking met de Spaanse *Guardia Civil* en de Nederlandse speciale politie-eenheden. Dankzij de informatie die werd uitgewisseld tijdens verschillende Eurojust-coördinatievergaderingen en vervolgens werd geanalyseerd, kon de commandostructuur van de criminele organisatie worden blootgelegd.

direct verbinding maken met collega-procureurs/officieren van justitie, rechters en politiefunctionarissen. Wanneer operaties worden uitgevoerd in de lid-

staten en inbeslagnames en arrestaties naar nieuwe onderzoekspistes leiden, is Eurojust in staat om onmiddellijk te reageren op dringende vragen. Het kan

daarbij gaan om het uitvaardigen van een Europees aanhoudingsbevel (EAB) of de vraag welke vereisten van toepassing zijn voor het uitvaardigen van een opsporingsbevel of het bevriezen van een bankrekening, zowel op juridisch vlak als inzake bewijsvoering.

Daarnaast wordt de communicatie versneld tussen de nationale justitiële autoriteiten die de operaties uitvoeren aangezien resultaten en incidenten in lidstaten direct aan het centrum kunnen worden gemeld zodat coördinatie op hetzelfde moment direct mogelijk wordt met de medewerking van alle betrokken autoriteiten.

In sommige gevallen werden deze centra op zeer korte termijn in het leven geroepen, in één geval zelfs binnen de drie uur. Dit toont aan dat Eurojust in staat is om snel te reageren op de operationele behoeften van de gerechtelijke autoriteiten en vervolgingsinstanties in de lidstaten.

Er werden in 2011 zeven coördinatiecentra georganiseerd tegen misdrijven zoals drugshandel, witwaspraktijken, tabaksmokkel, fraude en mensenhandel.

1.2.4 Artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust

In artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust wordt bepaald dat de nationale vertegenwoordigingen afzonderlijk en het College als geheel, aanbevelingen in zaken kunnen doen aan bevoegde nationale autoriteiten. Deze aanbevelingen kunnen handige hulpmiddelen zijn om de justitiële samenwerking te verbeteren en dienen als voorbeeld van de onafgebroken dialoog tussen de nationale vertegenwoordigers van Eurojust en hun autoriteiten op het vlak van operationele aangelegenheden.

In 2011 verliep de dialoog met de justitiële en politieke autoriteiten via zowel informele als formele uitwisselingen. Er werd op verschillende manieren een beroep gedaan op artikel 6. Aan de basis lagen soms initiële informele gesprekken en vergaderingen met nationale autoriteiten, of de identificatie van problemen die werden ontdekt tijdens coördinatievergaderingen, of gewoon informatie die door een verzoekende autoriteit in een rechtshulpverzoek werd geleverd.

Tijdens een willekeurige controle door de Franse douaneambtenaren van een Spaans voertuig in 2010 werd een grote hoeveelheid bankbriefjes ontdekt die veel sporen bevatten van cocaïne. Uit het onderzoek bleek dat de bestuurder van het voertuig in verband kon worden gebracht met een criminele organisatie die actief was in Frankrijk, België, Duitsland, Spanje en Nederland. Gezien de complexiteit van het onderzoek werd contact opgenomen met Eurojust, dat een actiedag voorstelde geleid via een coördinatiecentrum.

In juni 2011 werd een coördinatiecentrum georganiseerd bij Eurojust waarbij de justitiële autoriteiten van vijf lidstaten waren betrokken en met de

waardevolle ondersteuning van het mobiele kantoor van Europol. Hierdoor kon informatie op hetzelfde moment direct worden verzonden en gecoördineerd tussen de onderzoekende en justitiële autoriteiten, maar konden ook nieuwe gegevens worden geanalyseerd terwijl arrestaties en zoekacties plaatsvonden. Negen verdachten werden gearresteerd en tien zoekacties werden op hetzelfde moment uitgevoerd in verschillende lidstaten. Er werden heel wat bewijzen, eigendommen en materiaal om drugs te maken in beslag genomen. EAB's werden uitgevaardigd tegen Duitse, Colombiaanse, Libanese en Turkse onderdanen die verdacht werden van lidmaatschap van dit grote en erg complexe netwerk.

Gezien het belang van informele contacten onder artikel 6 en 7, werd een formeel verslag van de verzoeken die onder deze bepalingen werden gemaakt vaak alleen maar opgesteld als een auditspoor van beslissingen nodig was volgens de procedures van bepaalde lidstaten. In 2011 werden 14 formele verzoeken opgetekend onder artikel 6 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust waarvan er enkele hieronder zijn genoteerd:

Verzoeken om over te gaan tot een onderzoek of vervolging van specifieke daden – Artikel 6 (1) (a) (i)

Zes verzoeken werden uitgevaardigd onder artikel 6 (1) (a) (i) door de nationale vertegenwoordigingen van Eurojust. In een geval vroeg de Italiaanse vertegenwoordiging aan haar autoriteiten om een onderzoek te overwegen op basis van een Franse zaak over mensenhandel voor

seksuele uitbuiting. Dit verzoek leidde tot de start van een multilateraal onderzoek dat werd uitgebreid naar Tsjechië, Ierland, Italië en Europol.

In drie gevallen van witwaspraktijken verzocht Eurojust de relevante Italiaanse vervolgingsautoriteiten om actie te ondernemen op basis van informatie van de Portugese en Duitse autoriteiten. Er werden ook verzoeken ingediend in zaken van smokkel van illegale immigranten waarbij Duitsland, Oostenrijk, Griekenland, Italië en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië betrokken waren en in een zaak van sigarettensmokkel. In elk van deze zaken waren het de Italiaanse autoriteiten die het onderzoek opstartten. Een geval wordt beschreven onder punt 1.3.7.

Verzoek aan bevoegde autoriteiten om te aanvaarden dat een van hen beter in staat is naar bepaalde feiten een onderzoek of vervolging in te stellen – artikel 6 (1) (a) (ii)

In één geval vroeg de nationale vertegenwoordiging van Eurojust aan haar autoriteiten om een onderzoek en vervolging in te stellen met betrekking tot specifieke

elementen in een fraudezaak. De bevoegde nationale autoriteit volgde de aanbeveling van Eurojust.

Verzoeken aan bevoegde autoriteiten om het optreden van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten te coördineren – artikel 6 (1) (a) (iii)

Drie formele verzoeken werden ingediend onder artikel 6 (1) (a) (iii) en in alle gevallen werden onderzoeken ingesteld. Aan de Italiaanse nationale autoriteiten werd gevraagd om hun bestaande procedures te coördineren met andere lidstaten (België, Bulgarije en Duitsland) die betrokken waren bij een Franse zaak van sigarettensmokkel. Een soortgelijk initiatief werd opgestart in een zaak van belastingfraude en witwaspraktijken waarbij acht Italiaanse autoriteiten en Nederland partij waren. Er vond een gecoördineerde actie plaats met de instemming van de Nederlandse autoriteiten en er werd met succes een aantal huiszoekingen verricht. Een derde verzoek leidde tot het instellen van een onderzoek naar drugshandel.

Verzoeken om alle gegevens te verstrekken die nationale vertegenwoordigers no-

dig hebben om hun taken te verrichten – artikel 6 (1) (a) (v)

Het vermogen van Eurojust om snel en doeltreffend informatie te ontvangen en te versturen, is van essentieel belang om grensoverschrijdende criminaliteit met succes te kunnen onderzoeken en is een belangrijke activiteit. Bij de zaken die officieel werden opgetekend onder artikel 6, waren drie verzoeken voor informatie-uitwisseling. In een Lets onderzoek naar corruptie vroeg de Spaanse desk aan nationale justitiële autoriteiten om de relevante nationale procureur/officier van justitie te identificeren om informatie te kunnen uitwisselen en voor coördinatie te zorgen. Een andere zaak tussen Roemenië en Italië had betrekking op vermeende valsing van geld en betalingsmiddelen. Een derde verzoek werd verstuurd door de Italiaanse desk naar nationale autoriteiten met betrekking tot een fraudeonderzoek dat werd opgestart door Oostenrijk.

Verzoeken tot het treffen van alle andere voor de opsporing of de vervolging gerechtvaardigde maatregelen – artikel 6 (a) (vii)

Op basis van deze bepaling vroeg Eurojust aan de Italiaanse autoriteiten om een

tijdelijke overlevering te overwegen in een zaak van vervalsing en georganiseerde criminaliteit.

1.2.5 Overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp

De overeenkomst van 2000 inzake wederzijdse rechtshulp met het bijbehorende protocol van 2001 en de conventie van 1959 inzake de wederzijdse rechtshulp in strafzaken met de bijbehorende protocollen, blijven de belangrijkste juridische bases voor justitiële samenwerking binnen de Europese Unie. Over het algemeen wordt hun toepassing als positief ervaren. Toch worden er nog steeds moeilijkheden geïdentificeerd. Niet alle lidstaten hebben de rechtshulpovereenkomst van 2000 geïmplementeerd. Dat kan voor problemen zorgen wanneer gebruik wordt gemaakt van belangrijke hulpmiddelen voor justitiële samenwerking zoals videoconferenties of JIT's/GOT's. Er rijzen bovendien nog extra problemen bij de toepassing van deze RHV-overeenkomsten door het ontbreken van deadlines voor het uitvoeren van verzoeken en een gebrek aan informatie over de voortgang van verzoeken. Eurojust werd vaak gevraagd om hulp te bieden bij het oplossen van deze problemen.

Een belangrijke voorbereidende activiteit die door Eurojust wordt uitgevoerd, is het leggen van informele contacten met verzoekende en aangezochte autoriteiten om een verzoek te verfijnen voor het definitief wordt verstuurd. Op die manier stijgt de kans op een tijdige uitvoering aanzienlijk.

1.2.6 Problemen met het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs

Eurojust heeft heel wat ervaring met een terugkomend probleem bij grensoverschrijdende justitiële samenwerking: de verschillende regels over de toelaatbaarheid en bekendmaking van bewijs en informatie in nationale rechtsgebieden die allerlei gevolgen hebben voor de behandeling van zaken. Zo hebben de verschillende wetgevingen over het onderschepen van telecommunicatie en het horen van getuigen opnieuw voor moeilijkheden gezorgd bij het verzamelen, uitwisselen en toelaten van bewijs. Soortgelijke moeilijkheden hebben zich voorgedaan bij het gebruik van videoconferenties, undercoveragenten en het verzamelen van DNA-stalen.

Ook praktische problemen met betrekking tot het vertalen en verzenden blijven voor obstakels zorgen tijdens de justitiële samenwerking tussen de lidstaten. Een goed voorbeeld hiervan is dat tijdens een coördinatievergadering het aftappen van telefoongesprekken werd overeengekomen. Het aftappen werd uitgevoerd, maar volgens de nationale wetgeving in een van de lidstaten was dergelijk bewijs confidentieel en konden de transcripties van de gesprekken niet naar de andere lidstaten worden gestuurd voor de start van de rechtszaak. Eurojust kwam met succes tussenbeide zodat het bewijs werd vrijgegeven en kon worden verzonden.

Eurojust probeert zulke moeilijkheden aan te pakken, niet alleen in specifieke gevallen, maar ook door een bijdrage te leveren aan het debat over de hervorming van het systeem van grensoverschrijdende bewijsgaring. Een voorbeeld daarvan is het voorstel voor een Europees Onderzoeksbevel (EOB). Het advies van Eurojust over dit voorgestelde instrument werd gepubliceerd als een document van de Raad op 4 maart 2011 (6814/11). Meer details zijn opgenomen in hoofdstuk 2.1.

Het oplossen van jurisdictiegeschillen en het gebruik van JIT's/GOT's speelden een rol in een van de meest complexe zaken van drugshandel waarmee Eurojust te maken kreeg.

Een criminele organisatie verstuurde tonnen cocaïne van Zuid-Amerika naar Europa waarvan de inkomsten werden witgewassen in verschillende banken. Een Zweeds onderzoek, dat in 2008 begon, bracht de internationale dimensies van de zaak aan het licht. Daaruit bleek dat andere lidstaten zoals Frankrijk en Spanje, maar ook landen buiten de Europese Unie zoals Colombia, de VS, Zwitserland, Venezuela, Israël en Andorra betrokken waren.

Door de complexiteit van de zaak, werd Eurojust gevraagd om bijstand te verlenen. Na een coördinatievergadering in Den Haag werd een JIT/GOT opgericht die werd ondersteund onder het JIT-/GOTfinancieringsproject. De JIT/GOT behaalde een eerste succes toen 1,4 ton cocaïne in beslag werd genomen aan boord van een 15 meter lange zeilboot die op weg was naar Europa, terwijl Eurojust ondersteuning bood in de vorm van deskundig advies over de rechtsgeldigheid van een maritieme onderschepping. Het JIT/GOT-rechtskader maakte een snelle uitwisseling van informatie mogelijk zonder lang aanslepende procedures voor rechtshulpverzoeken.

Dat bleek een van de belangrijkste elementen te zijn voor het operationele succes van de hele zaak (er werd ook ondersteuning geboden door Nederland, Malta, het Verenigd Koninkrijk, Estland, Cyprus en Duitsland).

Het onderzoek, dat meer dan drie jaar duurde, werd ondersteund door 13 coördinatievergaderingen bij Eurojust waarbij vaak bijstand werd verleend door Europol. De vergaderingen waren een hulp om praktische problemen in het onderzoek op te lossen, vooral wanneer die verband hielden met mogelijke jurisdictiegeschillen. Er werd een overeenkomst bereikt over de plaats van de vervolging en een van de bendeleiders werd door Colombia aan Zweden overgeleverd.

Als gevolg van de operatie werden wereldwijd meer dan 30 leden van de criminele organisatie gearresteerd. Dankzij de tussenkomst van de Spaanse en Zweedse autoriteiten werden bankrekeningen bevroren als onderdeel van het onderzoek naar witwaspraktijken en ongeveer € 6 miljoen werd in totaal in beslag genomen in vijf verschillende landen. De activiteiten hielden verband met herinvesteringen in vastgoed, een discotheek en andere legale bedrijven, luxevoertuigen en boten. Het netwerk had blijkbaar minstens € 12 miljoen geïnvesteerd en uitgegeven. De totale hoeveelheid van de in beslag genomen cocaïne had een straatwaarde van ongeveer € 450 miljoen.

1.2.7 Voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen

Eurojust heeft in maar erg weinig gevallen formeel gebruik gemaakt van zijn bevoegdheden om jurisdictiegeschillen te

helpen voorkomen en oplossen. Eurojust heeft sinds 2002 als College drie aanbevelingen over jurisdictiegeschillen overgemaakt aan de autoriteiten van de lidstaten. Ze werden allemaal goedgekeurd. Er zijn echter meer gevallen waarbij twee

of meer lidstaten, volgens hun nationale wetgeving, bevoegd zijn voor dezelfde zaak. Eurojust is vaak tussenbeide gekomen om problemen te helpen oplossen zonder een formeel verzoek aan de betrokken lidstaten neer te leggen.

Ook de coördinatievergaderingen zijn een praktisch en handig hulpmiddel gebleken omdat ze in een vroeg stadium discussies en overeenkomsten mogelijk maken tussen de bevoegde autoriteiten bij gelijktijdige onderzoeken. Op een soortgelijke manier werden jurisdictiegeschillen aangepakt en voorkomen dankzij overeenkomsten die binnen de JIT's/GOT's werden bereikt. Daarnaast bestaat de taak van Eurojust om jurisdictiegeschillen te voorkomen vaak uit het bevorderen van vroegtijdige, informele gedachtewisselingen. Deze taak wordt ondersteund door gebruik te maken van de schriftelijke richtlijnen in de *Richtlijnen voor besluitvorming inzake "Welke jurisdictie moet tot vervolging overgaan?"* die in het jaarverslag 2003 van Eurojust werden gepubliceerd. De richtlijnen geven een handige inleiding over de manier waarop de factoren die een rol spelen in een beslissing moeten worden benaderd. Ze worden regelmatig gebruikt door de bevoegde nationale autoriteiten.

Uit de zaken die door Eurojust worden behandeld, is gebleken dat een vroegtijdige uitwisseling van informatie over onderling verband houdende onderzoeken nuttig is om jurisdictiegeschillen te helpen voorkomen.

In een zaak betreffende mensenhandel uit 2011 wordt aangetoond hoe potentiële jurisdictiegeschillen overwonnen kunnen worden met de hulp van Eurojust. De zaak had betrekking op het illegaal transport van Romavrouwen uit Tsjechië naar het Verenigd Koninkrijk, waar ze tot prostitutie werden gedwongen. Om de onderzoeken goed te kunnen coördineren, werd een JIT/GOT in het leven geroepen. Tijdens de vergaderingen bij Eurojust kwamen problemen naar boven over het verzamelen van toelaatbaar bewijs en de keuze van de jurisdictie die het best geplaatst was om de zaak te behandelen, aangezien beide lan-

den goede redenen hadden om over te gaan tot vervolging. Eurojust vergemakkelijkte een grondige discussie over de justitiële wetgeving en over de geldende principes voor de toelaatbaarheid van bewijs, wat leidde tot de beslissing dat één partner de leiding zou moeten krijgen over de zaak. Dankzij de bijstand van Eurojust om de jurisdictiegeschillen snel te kunnen identificeren, konden de middelen worden ingezet voor onmiddellijke operationele activiteiten. Na het oplossen van een potentieel jurisdictiegeschil werd een JIT/GOT opgericht en binnen de drie maanden werden elf bendeleiders gearresteerd.

1.2.8 Overdracht van strafrechtelijke procedures

Verschillende rechtsgrondslagen worden gebruikt door de lidstaten om strafrechtelijke procedures over te dragen en dat kan leiden tot juridische moeilijkheden. De instrumenten die het vaakst worden gebruikt om procedures over te dragen zijn het Europees Verdrag betreffende de overdracht van strafvervolgung van 1972 en het Rechtshulpverdrag van 1959 (artikel 21) in combinatie met artikel 6 (1), laatste pa-

ragraaf van de Rechtshulpovereenkomst van 2000. Sommige lidstaten maken ook gebruik van het Verdrag van de Verenigde Naties van 2000 ter bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (artikel 21).

Eurojust vergemakkelijkt informele contacten tussen de lidstaten en als deel van het proces controleren de nationale vertegenwoordigingen de mogelijke overdrachten voordat een officieel verzoek wordt verstuurd. Desondanks kunnen

De Finse autoriteiten voerden een onderzoek naar drugshandel tegen Finse onderdanen in Spanje. Toen een Finse onderdaan, die de vermeende drugshandelaars kende, verdween, werd aan de Spaanse autoriteiten gevraagd om een onderzoek te openen waarvoor een rechterlijke toestemming door middel van een rechtshulpverzoek nodig was. De Finse burger was in Spanje vermoord omdat ze de Spaanse autoriteiten op de hoogte had gebracht van de drugsbende die geprobeerd had haar te rekruteren. Haar vermeende moordenaars bevonden zich in Finland. Eurojust werd gevraagd om te helpen bij het oplossen van het potentiële conflict tussen Spanje en Finland over de plaats van de vervolging. Er werd een coördinatievergadering georganiseerd bij Eurojust waar, na grondige juridische overwegingen, de beslissing werd genomen dat Spanje al het bewijs uit de vorige rechtshulpverzoeken zou overdragen aan Finland. De Spaanse autoriteiten stemden er ook mee in om zowel het onderzoek naar de moord als naar de drugshandel over te dragen aan Finland zodra aan meerdere juridische eisen was voldaan. De bijstand door Eurojust zorgde ervoor dat de moordenaars op dezelfde plaats vervolgd kon worden voor zowel moord als het gerelateerde onderzoek naar drugshandel.

de overdrachtsprocedures om verschillende redenen moeilijk zijn. Enkele van de factoren: het verzamelde bewijs moet toelaatbaar zijn voor de rechtbank van de aangezochte lidstaat, hoewel het vaak wordt verkregen in een onbekende versie en onderhevig is aan verschillende procedureregels; duidelijk moet worden vastgesteld dat de aangezochte lidstaat er belang bij heeft om de overdracht van de procedure te aanvaarden; en een alledaags maar erg praktisch probleem moet worden besproken, namelijk dat het volledige dossier moet worden vertaald.

1.2.9 Uitwisseling van gegevens uit strafregisters

Hoewel strafregisters doorgaans direct tussen de lidstaten worden uitgewisseld, werd Eurojust om bijstand gevraagd om deze uitwisseling te bespoedigen in dringende gevallen. In een van die gevallen had een nationale rechtbank informatie nodig om een pleger van seksuele misdrijven te straffen die veroordeeld was voor soortgelijke feiten in een andere lidstaat. De informatie die beschikbaar was via de gebruikelijke kanalen was niet

nauwkeurig genoeg wat betreft de juridische classificatie van de misdrijven. Door direct contact met de justitiële autoriteiten kon Eurojust binnen enkele uren de gevraagde informatie aan de rechtbank bezorgen om een straf te bepalen. Toch kunnen vertragingen nog altijd optreden wanneer een lidstaat geen gecentraliseerde databank met strafregisters heeft, bijvoorbeeld wanneer die registers worden bijgehouden door verschillende nationale instanties (zoals politie en justitiële autoriteiten).

Het Kaderbesluit 2009/315/JBZ van de Raad betreffende de organisatie en de inhoud van uitwisseling van gegevens uit het strafregister tussen de lidstaten en het Besluit 2009/316/JBZ van de Raad inzake de oprichting van het Europees Strafregisterinformatiesysteem (ECRIS) zijn nog niet door alle lidstaten geïmplementeerd. In dit kader werden moeilijkheden geïdentificeerd wanneer hetzelfde feit in verschillende lidstaten als een ander soort misdrijf wordt gecategoriseerd. Het nut van informatie-uitwisseling wordt ook beperkt wanneer wordt verwezen naar een juridische bepaling in nationale wetgeving zonder een duidelijke verklaring van de elementen van het strafbare feit.

1.2.10 Europese aanhoudingsbevelen

In 2011 werden 263 EAB-zaken geregistreerd bij Eurojust, bijna 18% van het totale aantal Eurojust-zaken. De meeste zaken waren verzoeken aan Eurojust om bijstand bij het vergemakkelijken van de uitvoering van EAB's. De Poolse desk bij

Eurojust diende de meeste verzoeken in, gevolgd door de Franse. De Spaanse desk ontving de meeste verzoeken, gevolgd door de Britse en Italiaanse desks.

Het College behandelde ook drie algemenere kwesties die betrekking hadden op de toepassing van het EAB. De eerste kwestie betrof het verzamelen van in-

De Italiaanse autoriteiten hadden een onderzoek ingesteld naar een criminele organisatie die betrokken was bij tabaksmokkel, het vervalsen van documenten en het geven van juridische ondersteuning aan leden die werden gearresteerd. Op een kritiek punt in het onderzoek was een operatie in de hele EU nodig met de gecoördineerde uitvoering van EAB's en huiszoekingen in de aanwezigheid van Italiaanse ambtenaren zodat het verzamelde bewijs toelaatbaar was in de daaropvolgende gerechtelijke procedures. Eurojust werd gevraagd om te helpen met de coördinatie in vijf andere lidstaten (Oostenrijk, Duitsland, Griekenland, Spanje en Slovenië), ongeveer veertig uur voordat de operatie van start ging.

Het was van essentieel belang om onmiddellijk actie te ondernemen om de EAB-arrestaties te synchroniseren, bewijzen te vrijwaren en er dus voor te zorgen dat de rechtbank over een volledig beeld zou beschikken van de activiteiten van de criminele organisatie. In een erg succesvolle operatie, binnen twintig uur, bracht Eurojust de autoriteiten van de betrokken lidstaten samen zodat EAB's en rechtshulpverzoeken konden worden uitgevaardigd en goedgekeurd. Eurojust zorgde ervoor dat de lidstaten in contact bleven met elkaar tijdens de hele operatie en dat de Italiaanse politieambtenaren toegang kregen tot de verschillende huiszoekingslocaties.

formatie over hoe lidstaten in de praktijk omgaan met het terugzenden van overgeleverde onderdanen of ingezetenen naar de uitvoerende lidstaat (onder artikel 5 (3) van Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad betreffende het Europees aanhoudingsbevel (Kaderbesluit betreffende het EAB)). De tweede kwestie ging over het feit of een EAB gecategoriseerd moest worden als uitgevaardigd met het oog op vervolging of met het oog op veroordeling wanneer de persoon na de overlevering recht heeft op een nieuw proces. De derde kwestie had te maken met de implementatie en praktische toepassing van het Kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad tot wijziging van het Kaderbesluit betreffende het EAB, en de bepalingen over de rechten na veroordelingen bij verstek.

Zaken betreffende een samenloop van EAB-verzoeken (artikel 16 (2) van het Kaderbesluit betreffende het EAB)

Volgens artikel 16 (2) van het Kaderbesluit betreffende het EAB kan de uitvoerende rechterlijke autoriteit advies inwinnen bij Eurojust over het land waaraan een persoon moet worden overgeleverd wanneer hij of zij voorwerp is van door twee of meer lidstaten uitgevaardigde EAB's.

Europees aanhoudingsbevel

In 2011 kreeg Eurojust de vraag om advies te verstrekken in vier gevallen inzake artikel 16 (2). In elk van die gevallen hielp Eurojust om een consensus te bereiken tussen de autoriteiten van de lidstaten over de uitvoering van de EAB's. In één geval leverde Eurojust een met redenen omkleed advies af binnen 24 uur, dat werd opgevolgd door de bevoegde nationale autoriteiten zodat de verdachte enkele dagen later voor de rechtbank kon verschijnen.

Eurojust bood vaak ondersteuning in een vroeg stadium (en tijdens coördinatievergaderingen) bij het analyseren van mogelijk conflicterende EAB's. Zo werd vermeden dat meerdere verzoeken tot overlevering van dezelfde persoon werden uitgevaardigd.

In juni 2011 gaf het College zijn goedkeuring aan de *Richtlijnen voor interne procedures met betrekking tot het verstrekken van een advies door Eurojust in het geval van conflicterende Europese aanhoudingsbevelen* voor die gevallen waarbij Eurojust wordt verzocht om een advies te verstrekken onder artikel 16 (2).

Zaken betreffende overschrijding van termijnen (artikel 17 (7) van het Kaderbesluit betreffende het EAB)

Volgens artikel 17 (7) van het Kaderbesluit betreffende het EAB moet een lidstaat die de termijnen zoals bedoeld in artikel 17 niet kan naleven, Eurojust daarvan in kennis stellen met vermelding van de redenen voor de vertraging.

In 2011 werden 116 overschrijdingen van de termijnen aan Eurojust gemeld.

Ierland stuurde het hoogste aantal geregistreerde kennisgevingen door in overeenstemming met artikel 17 (7). Spanje, Tsjechië, Zweden, Slowakije, Bulgarije en Estland stuurden ook kennisgevingen naar Eurojust. Zoals vermeld in voorgaande jaarverslagen betekent dit antwoord van slechts zeven lidstaten niet dat alle andere lidstaten de EAB-termijnen niet hebben overschreden. Uit Europese statistieken blijkt dat meer inbreuken plaatsvonden dan er bij Eurojust werden geregistreerd.

Verzoeken om aanvullende informatie (vereist om een EAB uit te voeren) waren de belangrijkste gerapporteerde reden voor overschrijdingen van de termijn. De behoefte aan een vertaling van relevante documenten, het grote aantal aanvragen dat naar een bepaalde lidstaat werd verstuurd en beperkte middelen in de uitvoerende landen veroorzaakten ook vertragingen bij het uitvoeren van EAB's.

Geïdentificeerde problemen met de praktische toepassing van het EAB

In dringende gevallen (die vaak voorkomen omdat personen tegen wie een EAB wordt uitgevaardigd vaak in voorlopige

hechtenis zitten) speelde Eurojust ook afgelopen jaar een belangrijke rol om de informatie-uitwisseling tussen de nationale autoriteiten te vergemakkelijken, de eisen van de uitvoerende justitiële autoriteiten te verduidelijken en in het algemeen een snelle uitvoering van de EAB's te bewerkstelligen. Rechtsbeoefenaars worden steeds beter vertrouwd met het gebruik van dit instrument en sommige van de problemen worden in plaats van juridisch eerder beschreven als praktisch van aard (ontbrekende of verkeerde vertalingen, ontbrekende informatie, enz.). Toch zijn er juridische problemen opgedoken, zoals de toepassing van specialiteits- en evenredigheidsbeginselen en verschillen in de definitie van misdrijven. Zo wordt btw-fraude niet in alle lidstaten gedefinieerd als een misdrijf dat de financiële belangen van de EU schaadt. Dat verschil kan tot vertragingen leiden, omdat in sommige lidstaten het vaststellen van dubbele strafbaarheid nodig zal zijn, terwijl in andere lidstaten de toetsing van de dubbele strafbaarheid niet vereist is gezien artikel 2.2 van het Kaderbesluit betreffende het EAB.

Hieronder worden voorbeelden gegeven van zowel praktische als juridische moeilijkheden die werden geïdentificeerd

door Eurojust tijdens de behandeling van zaken:

- Onvoldoende informatie over de beschrijving van de feiten of strafbare feiten in het EAB.
- Gebrek aan informatie over de sanctie waarvoor het EAB werd uitgevaardigd.
- Gebrek aan specifieke informatie over de tijd die een persoon al in hechtenis heeft doorgebracht in de uitvoerende lidstaat voor de overlevering en bijgevolg onzekerheid over de resterende straf die in de uitvoerende staat nog moet worden uitgezeten.
- Veroordelingen bij verstek en de verschillende benaderingen met betrekking tot het recht op een nieuw proces. De implementatie in sommige lidstaten van Kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad tot wijziging van het Kaderbesluit betreffende het EAB inzake het recht op een nieuw proces kan dit probleem oplossen.
- Het niet tijdig informeren dat een EAB werd ingetrokken, vooral wanneer de gezochte persoon was gearresteerd.
- Gevallen waarin geen reden werd gegeven voor de niet-uitvoering van een EAB, zelfs niet nadat de persoon werd vrijgelaten.
- Financiële en andere verliezen voor de uitvoerende staat wanneer de persoon waarvan de overlevering werd gevraagd op borgtocht werd vrijgelaten, maar niet meer is komen opdagen, of wanneer bij een voorarrest de verkeerde persoon werd overgedragen door het uitvoerende land.
- Weigering van tijdelijke overlevering, wat de voortgang van een onderzoek in het uitvoerende land ernstig kan bemoeilijken.
- Het gebruik van verschillende kanalen om het EAB te versturen, zonder kennisgeving van het feit dat een EAB via een bepaald kanaal werd verstuurd.
- Vertragingen bij het verkrijgen van toestemming om te vervolgen voor extra (nieuw ontdekte) misdrijven (specialiteitsbeginsel, artikel 27 van het Kaderbesluit betreffende het EAB).

Eurojust maakte vaak goed gebruik van haar samenwerkingsverbanden met de

In de zaak *Istaneek vs. District Court of Přešov* moest een rechtbank in het Verenigd Koninkrijk beslissen of een EAB gecategoriseerd had moeten worden als uitgevaardigd met het oog op vervolging of met het oog op de tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf of een vrijheidsberovende maatregel, waarbij er sprake was van een recht op een nieuw proces na overlevering (er was in de zaak een veroordeling bij verstek). De nationale autoriteiten waren het er niet over eens en de beslissing zou belangrijke procedurele gevolgen hebben (waaronder een mogelijke niet-ontvankelijkheidsverklaring van het EAB). Gezien de tegenstrijdige oordelen in de nationale wetgeving, vroeg het Verenigd Koninkrijk Eurojust om meer informatie over de wet en de toepassing

ervan in andere lidstaten. Enkele uren na het verzoek, verschaftte Eurojust informatie over hoe nationale rechtbanken in andere lidstaten in een dergelijke situatie te werk zouden gaan. De Tsjechische desk gaf ook advies over de omstandigheden, volgens de Tsjechische wetgeving, waarbij een persoon die bij verstek is veroordeeld om een nieuw proces kan vragen en, bij uitbreiding, of de beslissing van de Tsjechische rechtbank in dat geval als definitief kan worden beschouwd. Dankzij de ondersteuning van Eurojust kon informatie over de gangbare praktijk in andere EU-rechtsgebieden en de specifieke praktijk in één lidstaat snel en doeltreffend ter beschikking worden gesteld om te worden overwogen door een nationale rechtbank.

geving, blijven de justitiële autoriteiten gebruik maken van de traditionele vormen van wederzijdse rechtshulp om verzoeken tot bevrozing uit te vaardigen.

Deze situatie bestaat omdat de beslissing tot bevrozing onder dit Kaderbesluit als omslachtig wordt ervaren en omdat het formulier dat onder het Kaderbesluit voor zulke beslissingen werd voorzien niet gebruiksvriendelijk is. Veel rechtsbeoefenaars zijn ook van mening dat de beslissing tot bevrozing een beperkte reikwijdte heeft en vinden het daarom sneller en eenvoudiger om alle verzoeken met betrekking tot een strafzaak, zoals verzoeken voor huiszoekingen, het onderscheppen van telecommunicatie en inbeslagnames, op te nemen in een rechtshulpverzoek onder de Rechtshulpovereenkomsten van 1959 en 2000. Een meer fundamenteel probleem is de moeilijkheid van het uitvoeren van een beslissing tot bevrozing wanneer in de loop van een huiszoeking bewijzen aan het licht komen waarvan de uitvoerende autoriteiten voordien het bestaan nog niet kenden.

De ervaring leert Eurojust dat rechtsbeoefenaars meer geneigd zijn om een beslissing tot bevrozing te gebruiken als

SIRENE-bureaus (SIRENE — Supplementary Information Request at the National Entries). De belangrijkste taak van deze bureaus, die in alle Schengenlanden zijn opgericht, is het uitwisselen tussen de lidstaten van aanvullende informatie over signaleringen. De SIRENE-eenheden speelden een belangrijke rol bij de praktische uitvoering van EAB's.

1.2.11 Beslissingen tot bevrozing

Er zijn maar weinig voorbeelden van het gebruik van Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad inzake de bevrozing van voorwerpen of bewijsstukken in de Europese Unie in de door Eurojust behandelde zaken. Hoewel veel lidstaten de bepalingen hebben omgezet in hun wet-

het uitvoerende land onmiddellijk na ontvangst zal reageren. In deze gevallen biedt Eurojust een handige dienst door de nationale autoriteiten te adviseren over de verschillende praktijken in de lidstaten met betrekking tot de prioriteit die wordt gegeven aan het uitvoeren van een beslissing tot bevrozing. Er werd al eerder opgemerkt dat in landen waar een centraal bankregister bestaat, informatie over bankrekeningen van een verdachte sneller kan worden vrijgegeven zodat een verzoek tot bevrozing ook sneller kan worden uitgevoerd.

1.2.12 Confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen

Een lidstaat kan geconfronteerd worden met vertragingen en andere obstakels bij het ontnemen van vermogensbestanddelen in een andere lidstaat. De samenwerkingsproblemen kunnen te wijten zijn aan verschillen tussen de inhoudelijke en procedurele confiscatieregels in de lidstaten. Enkele lidstaten laten verbeurdverklaring van criminele vermogens toe, ook wanneer er nog geen veroordeling is in het kader van een strafrechtelijke procedure (niet op een veroordeling gebaseerde verbeurdverklaring van vermogens),

De begunstigde eigenaar van een grote Spaanse holding met belangen in veel verschillende bedrijfstakken (onder andere olie, gas, landbouw, vastgoed en voeding) was, samen met nog acht andere personen, voorwerp van een onderzoek in Spanje en België naar belastingfraude, witwaspraktijken en lidmaatschap van een criminele organisatie. Advocaten van een bekend advocatenkantoor werden aangeklaagd voor het vermeend opzetten van een netwerk van bedrijven en financiële transacties in Panama, de Nederlandse Antillen, Nederland en Zwitserland om

het eigenaarschap van de vermogensbestanddelen te verbergen. De hoofdverdachte werd ervan verdacht ongeveer € 2 miljard aan belastingen te hebben ontdoken. Eurojust hield twee coördinatievergaderingen met nationale autoriteiten uit Spanje, België en het Verenigd Koninkrijk, die uitmondde in een overeenkomst over de vervolgingsstrategie en de juridische acties die in deze complexe zaak zouden worden genomen. Tot dusver werden vermogensbestanddelen ter waarde van € 112 miljoen in België en € 10 miljoen in het Verenigd Koninkrijk bevroren.

maar de meeste lidstaten doen dat niet. Deze situatie heeft duidelijke gevolgen voor de grensoverschrijdende uitvoering als een lidstaat waarin verbeurdverklaringen zonder veroordeling mogelijk zijn, een dergelijke verbeurdverklaring wil uitvoeren in een lidstaat waar dat volgens de nationale wetgeving niet mogelijk is. In de praktijk doken er problemen op omdat sommige lidstaten niet beschikken over een centraal kadaster waarin snel en eenvoudig de eigendommen van verdachten kunnen worden gecontroleerd, maar ook omdat het moeilijk kan zijn om een overeenkomst te bereiken over de verdeling van vermogensbestanddelen.

In 2011 bleef Eurojust de nationale autoriteiten ondersteunen tijdens hun inspanningen om inkomsten van misdrijven te confisqueren en terug te halen en om enkele van de hierboven vermelde moeilijkheden te helpen oplossen. Heel wat vermogensbestanddelen (bijv. vastgoed, luxegoederen) en gelden werden in 2011 geconfisqueerd in zaken die bij Eurojust waren geregistreerd.

1.2.13 Gecontroleerde afleveringen

Ook in 2011 bood Eurojust ondersteuning aan de lidstaten tijdens hun inspanningen om grensoverschrijdende gecontroleerde

Drugshandel – gecontroleerde aflevering

afleveringen uit te voeren. In overeenstemming met artikel 9c en 9d van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust mogen de nationale vertegenwoordigers, als bevoegde nationale autoriteiten van hun lidstaten, de bevoegdheid krijgen om gecontroleerde afleveringen goed te keuren en te coördineren.

Als onderzoekstechniek zijn gecontroleerde afleveringen vooral doeltreffend

in drugshandelzaken. Ze zijn een middel waarmee de leiders van criminele organisaties, en niet alleen de koeriers, voor het gerecht kunnen worden gebracht. Er blijven grote verschillen bestaan tussen de lidstaten wat betreft de wetten en praktijken inzake gecontroleerde afleveringen. Dat kan problemen opleveren tijdens internationale samenwerking, zowel op politieel als op justitieel niveau.

Een snelle actie is altijd een noodzaak bij gecontroleerde afleveringen, want elke vertraging kan de doeltreffendheid van de operatie in het gevaar brengen. Er kunnen met name moeilijkheden opduiken bij de identificatie van de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de goedkeuring van een gecontroleerde aflevering. In sommige lidstaten is een justitiële toelating nodig voor gecontroleerde afleveringen, terwijl in andere lidstaten de politie hiervoor zorgt. De identificatie van de bevoegde autoriteiten in een lidstaat kan dus problematisch zijn. In een poging om het probleem aan te pakken, werden op de Eurojust-conferentie over drugshandel van oktober 2011 voorstellen gelanceerd om in elke lidstaat (mogelijk op justitieel niveau) centrale contactpersonen aan te

wijzen die gecontroleerde afleveringen kunnen goedkeuren.

Eurojust verleende bijstand bij zulke problemen in het algemeen, maar ook in het bijzonder wanneer het ging over de toelaatbaarheid van bewijs. Een correcte goedkeuring van de levering zelf kan directe gevolgen hebben voor de toelaatbaarheid, net als de evenredigheid van ingrijpende observatiemiddelen en soortgelijke maatregelen. Ook het probleem van de vervanging van drugs voordat een gecontroleerde aflevering wordt uitgevoerd, werd behandeld. In sommige lidstaten laat de wetgeving een dergelijke vervanging toe, maar in andere niet. Gecontroleerde afleveringen waarbij niet-lidstaten betrokken zijn, zijn erg moeilijk om te organiseren en Eurojust heeft rechtsbeoefenaars in de lidstaten bijgestaan door te steunen op haar eigen ervaring met grensoverschrijdende operaties die tot buiten de Europese Unie reiken.

In 2011 verleende Eurojust regelmatig bijstand om de wettelijke vereisten voor gecontroleerde afleveringen in bepaalde lidstaten op te helderen. In één geval kon

een gecontroleerde aflevering niet doorgaan omdat de aanvraag niet de gegevens bevatte die nodig waren voor de nationale wetgeving van het aangezochte land. Om zulke moeilijkheden te voorkomen, kan het voor lidstaten handig zijn om zaken naar Eurojust te verwijzen zodat rechtshulpverzoeken over gecontroleerde afleveringen kunnen worden opgesteld conform de specifieke wettelijke vereisten van elke lidstaat waar de aflevering doorheen moet.

1.3 Justitiële samenwerking in prioriteitsgebieden

1.3.1 Terrorisme

In 2011 werden 27 zaken die verband hielden met terrorisme, waaronder de financiering van terrorisme, ingeschreven bij Eurojust. De strijd tegen het terrorisme werd ook opnieuw met prioriteit behandeld tijdens de operationele activiteiten. Het aantal zaken in 2011 dat verband hield met terrorisme, was vergelijkbaar met het aantal in 2010 (28). Er werd één coördinatievergadering georganiseerd over een terrorismezaak (met deelname van Europol). Er werd een JIT/

Verschillende lidstaten in Centraal-Europa voerden een onderzoek naar een criminele organisatie die azijnzuuranhydride leverde aan leden in Turkije. Dat product is een essentiële *precursor* voor de productie van heroïne. Het onderzoek had uitgewezen dat het in deze zaak om meer dan dertig ton van deze *precursor* ging. (Met één ton azijnzuuranhydride kan ongeveer 400-600 kg heroïne worden geproduceerd.) De geproduceerde heroïne werd vervolgens verdeeld om in de Europese Unie te verkopen. Eerdere pogingen om een gecontroleerde levering van de *precursor* te organiseren in Turkije hadden niets opgeleverd.

Toen de Slowaakse autoriteiten informatie ontvingen over een nieuw plan om tien ton azijnzuuranhydride naar Turkije te verscheppen en een teruglevering van 300 kg heroïne te ontvangen via Italië, Bulgarije, Roemenië, Hongarije, Slowakije en Oostenrijk, namen ze contact op met Eurojust om een grensover-

schrijdende gecontroleerde aflevering te organiseren onder justitieel toezicht. Eurojust betrok Europol bij de zaak voor het analyseren van de inlichtingen met als resultaat dat verbanden met onderzoeken in andere landen aan het licht kwamen. In november 2011 waren alle betrokken landen (inclusief Turkije) aanwezig op een coördinatievergadering bij Eurojust om tot een actieplan te komen. De gecontroleerde aflevering van azijnzuuranhydride langs de lidstaten vond plaats zoals gepland, maar zodra de goederen aankwamen in Turkije, werden ze in beslag genomen en werd de onschuldige chauffeur gearresteerd, in weerwil van de bereikte overeenkomst op de coördinatievergadering. Eurojust speelde een cruciale en actieve rol in de vrijlating van de chauffeur. Hoewel de operatie niet kon worden voortgezet in Turkije, werden acht leiders gearresteerd in de Europese Unie en werd in totaal 32 ton azijnzuuranhydride in beslag genomen, samen met drugs, illegale wapens en valse documenten.

GOT georganiseerd om een internationaal onderzoek te ondersteunen en een andere JIT/GOT, opgestart in een voorgaand jaar, was nog steeds operationeel.

Op basis van informatie die van de nationale terrorismecorrespondenten van Eurojust werd ontvangen onder Besluit 2005/671/JBZ van de Raad van

20 september 2005 en via open bronnen, publiceerde Eurojust in 2011 drie edities van haar *Terrorism Convictions Monitor*. De TCM identificeert zaken van algemeen belang voor de EU op het vlak van terrorisme en beste praktijken aan de hand van gerechtelijke analyses van zaken. Via de TCM wordt ook informatie verspreid over de wetgeviingsontwikkelingen op dit gebied.

Via haar Team voor terrorismebestrijding houdt Eurojust ook tactische en strategische vergaderingen die belangrijke magistraten en deskundigen op het gebied van terrorismewetgeving samenbrengen om hun deskundigheid te delen. Zo wordt geprobeerd om de EU-beleidsmakers te ondersteunen wanneer ze de coördinatie in de strijd tegen het terrorisme doeltreffender willen maken. In april 2011 vond een tactische vergadering plaats over '*Violent Single Issue Extremism/Terrorism*'. In juli werden op de jaarlijkse strategische vergadering van alle nationale Eurojust-correspondenten inzake terrorisme de resultaten onderzocht van een vragenlijst, beantwoord door Europese justitiële autoriteiten, over het gebruik van het internet door moslimextremisten en werden ook enkele zaken geanalyseerd.

Eurojust werkte mee aan het jaarverslag van de EU-coördinator voor terrorismebestrijding; aan een studie die werd aangevraagd door het Europees Parlement over de '*Geschatte kosten van terrorismebestrijdingsmaatregelen van de EU*'; en aan het Europol-rapport 2011 over terroristische situaties en trends (Terrorism Situation and Trend – TE-SAT). Eurojust kreeg de status van waarnemer tijdens de vergaderingen van het *Committee of Experts on Terrorism* (CODEXTER) van de Raad van Europa.

1.3.2 Drugshandel

In 2011 werden 242 zaken van drugshandel ingeschreven, wat van drugshandel het vaakst voorkomende misdrijf maakt in de door Eurojust behandelde zaken, goed voor 16,8% van het totaal. Het aantal zaken nam licht af in vergelijking met 2010 (254), hoewel het aantal coördinatievergaderingen over drugshandel steeg van 39 (2010) naar 50 (2011). Zeven JIT's/GOT's voor drugshandelzaken werden in 2011 opgestart in vergelijking met drie in 2010.

Samen met het Poolse voorzitterschap van de Europese Unie organiseerde Eurojust in oktober 2011 een strategische conferentie

in Krakau in het kader van het strategisch project ter verbetering van de werkzaamheden van Eurojust in drugshandelzaken (*Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases*). Het project analyseerde en evalueerde gegevens en resultaten van Eurojust-coördinatievergaderingen over drugshandelzaken tussen 1 september 2008 en 31 augustus 2010 om de belangrijkste uitdagingen en oplossingen te identificeren. Het eindverslag van het project zal in 2012 beschikbaar zijn en, naast de discussies tijdens de conferentie in Krakau, ook de resultaten bevatten van de analyse van de behandelde zaken.

De analysebestanden (Analysis Work File – AWF) van Europol analyseren gegevens met betrekking tot specifieke misdrijfsoorten. Eurojust werkt nu mee aan alle AWF's van Europol inzake drugshandel (AWF heroïne en AWF cannabis in 2011). Eurojust heeft ook bijgedragen aan het opstellen van het Europees pact tegen synthetische drugs en de conferenties van de Commissie over het herzien van de Europese drugshandelwetgeving. Daarnaast verstevigde Eurojust haar samenwerking met het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EMCDDA) (er vonden

wederzijdse bezoeken plaats tijdens 2011); en werd net als andere jaren ondersteuning geboden aan de opleidingen van CEPOL.

1.3.3 Mensenhandel en -smokkel

In 2011 werden 79 zaken van mensenhandel en -smokkel ingeschreven, waarvan de meeste verband hielden met seksuele uitbuiting. Hoewel er een lichte daling was in het aantal zaken in vergelijking met 2010 (87 zaken), verdubbelde het aantal coördinatievergaderingen voor deze materie bijna van 13 in 2010

In augustus 2010 hield de Franse politie een vrachtwagen tegen met 2.000 kg cannabis aan boord. Er werden banden aan het licht gebracht met België, Nederland, Litouwen en Estland, zodat Eurojust werd verzocht om ondersteuning te bieden. Er werden drie coördinatievergaderingen georganiseerd bij Eurojust, met de medewerking van Europol, om de informatie-uitwisseling te bevorderen zodat het volledige criminele netwerk kon worden aangepakt. Uit de informatie-uitwisseling

naar 24 in 2011. In totaal werden in 2011 zes JIT's/GOT's voor mensenhandel en -smokkel opgestart.

Op 18 oktober 2011, en onder leiding van het Poolse voorzitterschap, namen Eurojust en andere JBZ-instanties (CEPOL, Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, Europees instituut voor gendergelijkheid, Europol, Bureau voor de Fundamentele rechten (FRA) en Frontex) deel aan de vijfde Europese dag tegen de mensenhandel, samen met de EU-coördinator voor de bestrijding van mensenhandel. Dit evenement bestond on-

bleek dat een Nederlandse criminele organisatie betrokken was en dat een JIT/GOT moest worden opgestart. Dat gebeurde in februari 2011 en de JIT/GOT werd gefinancierd door Eurojust ter ondersteuning van de operationele activiteiten. In mei 2011 vonden verschillende arrestaties plaats in België en Frankrijk en werden opsporingsbevelen uitgevaardigd in Nederland, waardoor de werking van de criminele organisatie met succes werd gestopt.

Bezoek van Myria Vassiliadou, EU-coördinator voor de bestrijding van mensenhandel (Europese Commissie)

der meer uit een debat tussen de hoofden van de JBZ-instanties, een gezamenlijke verklaring ondertekend door Eurojust en andere instanties en drie workshops. Eurojust zat, samen met Europol, de workshop voor over onderzoek en vervolging bij zaken van mensenhandel en smokkel.

Volgens sommige autoriteiten wordt mensenhandel en -smokkel onvoldoende

Een criminele organisatie met hoofdzakelijk Vietnamese leiders leverde valse documenten aan illegale immigranten en smokkelde ze via Oost-Europa naar de Europese Unie. Een verwante groep van Irakese Koerden smokkelde de immigranten die in België en Frankrijk waren geraakt naar het Verenigd Koninkrijk voor € 2.000 tot € 3.000 per illegale binnenkomst. Om deze zaak, die zich over de Europese Unie uitstrekte en banden had met landen buiten de EU, vooruit te helpen, werd Eurojust verzocht om een Franse onderzoeksrechter in Rijsel bij te staan.

Eurojust organiseerde een coördinatievergadering met alle betrokken autoriteiten. Er werd een dag

overeengekomen waarop een gecoördineerde actie tegen de criminele organisatie zou plaatsvinden met Eurojust als coördinatiecentrum. Er werd ook beslist welk land zou vervolgen. Ondersteund en gecoördineerd door Eurojust en Europol kwamen politiediensten en onderzoeksmagistraten in actie in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Tsjechië, Duitsland en Hongarije. Eurojust gaf advies over de onmiddellijke uitvaardiging en uitvoering van rechtshulpverzoeken en bevelschriften; dertig vermeende leiders werden gearresteerd; EAB's en huiszoeken werden uitgevoerd; en hoewel het niet het hoofddoel was van het onderzoek, werd een grote cannabisplantage ontdekt en ontmanteld.

onderzocht en vervolgd en worden de slachtoffers beschouwd als overtreders van de prostitutie- of immigratiewetgeving. Om deze situatie te onderzoeken, startte het Eurojust-Team voor smokkel en aanverwante misdrijven een strategisch project, '*Eurojust action against trafficking in human beings*', met als doel het identificeren van mogelijke juridische en praktische obstakels om mensenhan-

delaars en smokkelaars te vervolgen in de Europese Unie en het aanreiken van oplossingen. Het project zal in 2012 worden afgerond.

1.3.4 Fraude

In 2011 werden 218 fraudezaken ingeschreven, een stijging ten opzichte van de 204 zaken in 2010. 'Fraude' omvat

uiteenlopende misdrijven waaronder belastingfraude, computerfraude, vooruitbetalingsfraude, verduistering van bedrijfsmiddelen en btw-fraude. Het aantal coördinatievergaderingen over fraudezaken steeg van 17 in 2010 naar 58 in 2011. Er werden in 2011 vier JIT's/GOT's opgestart om onderzoeken in fraudezaken te vergemakkelijken.

Binnen de algemene categorie fraude, komt btw-fraude het vaakst voor: 24 van de coördinatievergaderingen in 2011 betroffen dit misdrijf, wat mogelijk ook een indicatie is van de impact ervan op de inkomsten van de lidstaten.

In 2011 rondde het Eurojust-Team voor financiële en economische fraude het strategische project af getiteld '*Verbetering van de uitwisseling van informatie en wederzijdse rechtshulp tussen gerechtelijke instanties van de lidstaten op het gebied van btw-fraude*'. Op 28 maart werd een strategische conferentie georganiseerd die werd bijgewoond door rechtsbeoefenaars uit alle lidstaten en Europol. Het doel was het identificeren van de huidige juridische en praktische obstakels bij het onderzoeken en vervolgen van btw-fraude, vooral de zogenoemde carrouselfraude.

Er werden aanbevelingen geformuleerd, waaronder: de onderlinge afstemming in alle lidstaten van definities, bestaafingsniveaus en verjaringstermijnen die verband houden met btw-fraude; de behoefte in alle lidstaten om een juridisch kader te scheppen voor het onderzoeken en vervolgen van grensoverschrijdende btw-fraude, ongeacht de plaats waar het misdrijf werd gepleegd en het verlies dat werd geleden; en de noodzaak om grensoverschrijdende politie en justitie samenwerking zo vroeg mogelijk op te starten met ondersteuning van Eurojust en Europol.

1.3.5 Corruptie

Er werden in 2011 26 corruptiegevallen ingeschreven, wat een kleine daling is van de 31 zaken in 2010. In overeenstemming met het patroon van de groeiende coördinatieactiviteiten door Eurojust, is ook hier het aantal coördinatievergaderingen aanzienlijk gestegen van elf in 2010 tot negentien in 2011.

Een JIT/GOT in een corruptiezaak, die eerder al werd opgericht bij Eurojust, boekte in 2011 resultaten nadat een bedrijf in een van de lidstaten een schikking betaal-

de ter waarde van ongeveer € 3 miljoen na een grensoverschrijdende corruptiezaak met wereldwijde omvang.

1.3.6 Computercriminaliteit

In 2011 werden 24 zaken geregistreerd, ten opzichte van 32 in 2010. Er werd echter een aanzienlijke stijging opgetekend in

het aantal coördinatievergaderingen door Eurojust over computercriminaliteit: van één in 2010 naar tien in 2011. Eurojust nam in 2011 deel aan twee JIT's/GOT's.

De term 'computercriminaliteit' omvat twee soorten criminele activiteit: het gebruik van het internet om 'traditionele' misdrijven te plegen, zoals fraude, vervalsing,

De directeurs van een Nederlands bedrijf werden verdacht van betrokkenheid bij een groot Ponzi-systeem. 800 investeerders werden overtuigd om frauduleuze investeringsproducten te kopen voor een totaal van € 200 miljoen. Investeerders werden aangetrokken via reclame op televisie, de Nederlandse tv-show "Business Class" en op zogeheten miljonairsbeurzen. Het Nederlandse bedrijf had ook verkoopkantoren in heel Europa. Omdat de fraude internationaal verspreid was (in ten minste vier lidstaten en vier niet-lidstaten), werd Eurojust om bijstand verzocht. Na een coördinatievergadering bij Eurojust werd beslist om een coördinatiecentrum op te richten in Den Haag.

Op 27 september 2011 voerden justitie autoriteiten en politieambtenaren in acht landen een gezamenlijke actie uit. In Nederland werden zes privéwoningen, vijf bedrijven en een advocatenkantoor doorzocht. In Zwitserland werden een privéwoning en twee bedrijven doorzocht. Op hetzelfde moment vonden huiszoekingen plaats in België, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Turkije, de VS en Dubai. Eurojust coördineerde de zoekacties en arrestaties op hetzelfde moment direct vanuit het coördinatiecentrum. Als gevolg van deze operatie werden vermogensbestanddelen zoals vastgoed, auto's en grote hoeveelheden cash op bankrekeningen in verschillende rechtsgebieden in beslag genomen.

Er werden beschuldigingen van corruptie geuit tegen vier leden van het Europees Parlement na onderzoek door een krant. Het Europees Parlement (EP) weigerde OLAF het recht te verlenen om een administratief onderzoek in de zaak in te stellen zonder een bevelschrift van de nationale justitiële autoriteiten en weigerde om fraudebestrijders een huiszoeking te laten uitvoeren in de kantoren van de verdachte parlementsleden. De bevoegde nationale autoriteiten van de betrokken lidstaten stelden onderzoeken in en de zaak werd doorverwezen naar Eurojust voor bijstand. Op aangeven van Eurojust verzocht de

Oostenrijkse justitiële autoriteit OLAF om deskundige bijstand, vooral in het doorzoeken van de gebouwen van het EP. Met de hulp van OLAF en Eurojust werden de gebouwen van het EP binnen een zeer korte tijd doorzocht door de Franse en Belgische autoriteiten, zoals bevolen door de Oostenrijkse justitiële autoriteit. Er werd een coördinatievergadering georganiseerd met Oostenrijk, Roemenië, Slovenië, België en Frankrijk met bijstand door OLAF en Eurojust. OLAF leverde een bijdrage aan de succesvolle en tijdsige huiszoeking in het EP op bevel van de nationale autoriteiten. De zaak loopt nog.

publicatie van materiaal waarop seksueel misbruik is te zien, etc. enerzijds, en het gebruik van elektronische middelen om informatiesystemen te verstoren of volledig lam te leggen anderzijds. Eurojust heeft een bijdrage geleverd aan de strijd tegen beide vormen van computercriminaliteit en heeft ook deelgenomen aan initiatieven die bedoeld waren om deze bedreiging op EU-niveau aan te pakken. Eurojust bleef deelnemen aan het Europees cybercriminaliteitsplatform,

waarop het onlinerapporteringssysteem voor internetmisdrijven (I-CROS) en het AWF CYBORG van Europol actief zijn. Eurojust stelde haar deskundigheid ook ter beschikking tijdens de lopende discussies over de oprichting van een Europees cybercriminaliteitscentrum.

1.3.7 Witwaspraktijken

In 2011 werden 122 gevallen van witwaspraktijken geregistreerd, ten opzichte van

146 in 2010. Algemeen gesproken waren witwaspraktijken de op drie na vaakst voorkomende misdrijfsoort (na drugshandel, fraude en mensenhandel en smokkel). Dit cijfer is geen verrassing aangezien criminele organisaties zowel hun winsten uit criminele activiteiten moeten kunnen legitimeren als hun toekomstige criminele ondernemingen moeten kunnen financieren. Het gevolg is dat criminele organisaties vaak fondsen over de grens sturen om deze doelstellingen te bereiken. Het aantal coördinatievergaderingen in 2011 bedroeg 27 (ten opzichte van 30 in 2010). Twee JIT's/GOT's werden in dat jaar georganiseerd, terwijl witwaspraktijken ook werden aangepakt in nog twee andere JIT's/GOT's over drugshandel.

De horizontale aard van de witwaspraktijken werd al onder de aandacht gebracht in de dreigingsevaluatie voor georganiseerde criminaliteit (OCTA) van 2009 en de dreigingsevaluatie van de Russische georganiseerde criminaliteit (ROCTA) van 2008; witwaspraktijken werden vervolgens geïdentificeerd door de Raad van de Europese Unie als een van de EU-prioriteiten voor 2010-2011 in de strijd tegen de georganiseerde misdaad.

1.3.8 Andere georganiseerde criminele activiteiten

Er werden 197 zaken ingeschreven onder de categorie 'andere georganiseerde criminele activiteiten' ten opzichte van 233 zaken in het voorgaande jaar. Het aantal coördinatievergaderingen steeg aanzienlijk van 13 in 2010 tot 56 in 2011. Zes JIT's/GOT's werden opgericht tegen criminele organisaties.

Er moet extra voorzichtig worden omgesprongen met de statistieken in deze ca-

Hackers vielen de nationale registers van CO₂-emissierechten aan in Tsjechië, Oostenrijk, Duitsland, Griekenland, Roemenië, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Ongeveer 1.175.000 emissierechten (ter waarde van ongeveer € 18 miljoen) werden gestolen uit het Tsjechische elektriciteits- en emissiehandelsregister en verplaatst naar rekeningen in verschillende Europese landen. Een groot aantal ervan werd getraceerd naar Duitsland, Estland en het Verenigd Koninkrijk.

De *modus operandi* van deze aanvallen in de zeven lidstaten was bijna identiek en de daders gebruikten soortgelijke en gespecialiseerde methoden. De kans dat deze aanvallen verband hielden met elkaar, was

erg groot. Tijdens het onderzoek had de Tsjechische procureur/officier van justitie informatie nodig van andere lidstaten en daarom vroeg hij aan Eurojust om de justitiële samenwerking te coördineren en te ondersteunen. Eurojust heeft de uitvoering van de justitiële verzoeken aan Duitsland, Estland en het Verenigd Koninkrijk opgevolgd en ondersteund (samen met het Europees Justitieel Netwerk (EJN)) zodat een deel van de gestolen emissierechten in beslag kon worden genomen en worden terugbezorgd aan de slachtoffers. Andere invalshoeken voor onderzoek naar *phishing* en *hacking* werden bekeken naarmate het grensoverschrijdende aspect van de zaak uitbreiding nam en Eurojust zal bijstand blijven verlenen in deze zaak.

tegorie. 'Andere georganiseerde criminele activiteiten' is duidelijk een restcategorie en wordt alleen gebruikt wanneer andere aspecten van georganiseerde criminele activiteit zoals drugshandel, mensenhandel en -smokkel of witwaspraktijken de lading niet dekken.

In deze context heeft Eurojust gewerkt aan een verbetering van de registratie van ge-

organiseerde misdaadcijfers. In zijn conclusies van 2010 over het jaarverslag van Eurojust ondersteunt de Raad het voorstellen van Eurojust om de gebruikte statistische instrumenten te verbeteren teneinde de Raad meer gedetailleerde cijfers over dit soort van misdrijven te kunnen verstrekken. Die activiteit werd in 2011 voortgezet, vooral door de ontwikkeling van een nieuw zaakbeheersysteem (CMS)

In een zaak van btw-fraude en witwaspraktijken in een grootschalige handel in voertuigen liep er een onderzoek tegen Italiaanse onderdanen die in Duitsland verbleven. Toen de Duitse procureurs/officiëren van justitie contact opnamen met hun collega's in Italië, ontstond een juridisch probleem bij de uitvoering waarvoor de hulp van Eurojust werd ingeroepen. Na een analyse van het probleem, gaf Eurojust de raad aan de Italiaanse justitiële autoriteiten om een parallel onderzoek te openen. Eurojust hield vervolgens een coördinatievergadering waarop een overeenkomst werd

bereikt over de aanpak van de zaak en over een gezamenlijke actiedag, georganiseerd via een coördinatiecentrum bij Eurojust.

In het coördinatiecentrum konden informatie en bewijzen op hetzelfde moment direct worden uitgewisseld tussen de politie en de justitiële autoriteiten in de betrokken lidstaten, en konden de verzamelde gegevens onmiddellijk worden geanalyseerd. Dankzij de simultane operaties kon de hoofdverdachte in Duitsland worden gearresteerd en beschuldigd van witwaspraktijken. Daarnaast werden heel wat

huiszoeken verricht in beide lidstaten (vijf in Duitsland en twintig in Italië) in de verblijven van de hoofdverdachten en in de kantoren van de bedrijven die betrokken waren bij de illegale transacties. Bewijsdocumenten, verschillende computers en ongeveer € 300.000 aan vermogensbestanddelen werden in beslag genomen en een Duitse bankrekening werd bevroren. Eurojust was de motor achter deze gezamenlijke operatie en zal de ontwikkelingen van de twee parallelle onderzoeken blijven opvolgen om het beste resultaat op justitieel niveau te garanderen.

De Bulgaarse autoriteiten verzochten om bijstand van Eurojust in een zaak van georganiseerde criminele betrokkenheid bij identiteitsfraude, *skimming* en eurovalsemunterij. De leider was een persoon met een dubbele nationaliteit (Bulgarije en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië) die toen in Spanje woonde. Na contact met de Bulgaarse autoriteiten hielp Eurojust met

de vorming van een JIT/GOT tussen Bulgaarse en Spaanse autoriteiten, Eurojust en Europol.

De autoriteiten stelden na een JIT/GOT-vergadering in april 2011 vast dat ook de Duitse autoriteiten een onderzoek tegen de verdachte hadden ingesteld. Eurojust betrok snel de Duitse desk, die contact legde met nationale collega's.

Als gevolg daarvan arresteerden de Duitse autoriteiten Bulgaarse onderdanen en burgers van landen buiten de EU die in het bezit waren van bijna 300.000 euro aan vals geld. Dankzij de betrokkenheid en de hulp van Eurojust bij de coördinatie van de acties tussen de nationale vervolgingsautoriteiten kon het Bulgaarse vooronderzoek met succes worden afgerond.

met misdrijflijsten, aangepast aan de behoeften van Eurojust en goedgekeurd door het College.

Wat de moeilijkheden ook zijn bij het registreren van 'andere georganiseerde criminele activiteiten', het is duidelijk dat de

georganiseerde misdaad zelf nog altijd een van de belangrijkste prioriteiten blijft waar Eurojust mee te maken krijgt en het

In mei 2009 werd een Nederlands schip, de *Marathon*, gekaapt door piraten in de Golf van Aden. De Nederlandse autoriteiten overwogen twee opties: (1) een militaire interventie tegen de piraten, of (2) onderhandelingen met de piraten die een miljoen dollar losgeld eisten. De eigenaar van het schip besloot om over de vrijlating van de bemanning te onderhandelen en het losgeld te betalen. Hoewel een van de bemanningsleden omkwam, werd niemand gearresteerd. De Nederlandse eigenaar gaf de aanval bij de Nederlandse autoriteiten aan als afpersing en activeerde zo de Nederlandse rechtspraak. Het onderzoek leidde tot de identificatie van een groot aantal van de piraten die ook betrokken waren bij andere zaken die in Duitsland en België werden onderzocht.

Naarmate de zaak zich ontwikkelde, werden verschillende coördinatievergaderingen gehouden en werd operationele informatie uitgewisseld, zoals de *modus operandi*, namen van verdachten,

etc. Belangrijk was ook dat Eurojust een forum bood waar procureurs/officieren van justitie die met zeepiraterij te maken hadden hun ervaringen met bewijsgaringsproblemen en juridische problemen konden delen, bijvoorbeeld over het rechtsgebied, de situatie aan boord, de aspecten van arrestatie en overgave, detentiefaciliteiten, het verzamelen van bewijzen, het horen van getuigen, de identificatie van verdachten, de vaststelling en het vermoeden van leeftijd (wat gevolgen kan hebben voor de plaats van het proces en juridische status van verdachte piraten), etc. Het belang van samenwerking met andere partijen, zoals de marine, verzekeringsmaatschappijen, havenautoriteiten, enz. werd nagegaan, samen met de onderzoeksmiddelen om de financiële inkomsten van de piraterij te traceren. Omdat gemeenschappelijke *targets* werden geïdentificeerd tijdens de Eurojust-vergaderingen, werd in november 2011 een JIT/GOT opgestart tussen Nederland en Duitsland.

weerspiegelt het feit dat het aanpakken van specifieke criminele organisaties een van de prioriteiten van de Europese Unie is op dit vlak.

1.4 Gemeenschappelijke onderzoeksteams

In 2011 werden 33 nieuwe JIT's/GOT's opgericht met de hulp van Eurojust. De procureurs/officieren van justitie, rechters en politieambtenaren van Eurojust namen deel aan 29 van deze JIT's/GOT's in overeenstemming met artikel 9f van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust. Twee niet-lidstaten namen deel aan een multilaterale JIT/GOT die door Eurojust werd ondersteund. Het gestaag stijgende aantal JIT's/GOT's dat met de hulp en deelname van Eurojust wordt opgericht, toont aan dat nationale autoriteiten steeds meer vertrouwd raken met dit instrument en steeds vaker bereid zijn om het te gebruiken in hun operationele activiteiten.

De stijging van het aantal JIT's/GOT's suggereert ook dat politieke en justitiële functionarissen Eurojust beschouwen als een referentiepunt bij hun beslissing of een

Contactpersoon kinderscherming bij Eurojust – Misdrijven tegen kinderen

Er werden 33 zaken van misdrijven tegen kinderen geregistreerd in 2011, waaronder twee door Noorwegen. Sinds 2004 zijn er door Eurojust in totaal 169 zaken geregistreerd met betrekking tot misdrijven tegen kinderen, waaronder zes door Noorwegen. De meest voorkomende zaken met kinderen die bij Eurojust worden geregistreerd, zijn seksueel misbruik, met inbegrip van verkrachting en seksuele uitbuiting, beelden van kindermishandeling (kinderpornografie) en mensenhandel en -smokkel.

De contactpersoon kinderscherming bij Eurojust versterkte in 2011 de samenwerking tussen Eurojust en de Europese financiële coalitie tegen seksuele uitbuiting van kinderen op internet (EFC). De EFC werd in 2009 opgericht om de commerciële verspreiding van beelden van kindermisbruik op het internet te bestrijden. In 2011 werd een nieuwe EFC-structuur in het leven geroepen met een sterkere nadruk op politieke en justitiële opvolging van haar activiteiten.

Voortbouwend op operationele successen zoals operatie *Lost Boy*, waarbij een pedofilienetwerk werd ontmanteld en meer dan zeventig kinderen werden gered van seksueel misbruik in de Europese Unie, werden contacten gelegd met de afdeling *Child Exploitation & Obscenity* van het Amerikaanse ministerie van justitie en andere overheidsagentschappen en NGO's in de VS.

Eurojust organiseerde een tactische vergadering over reizende kindermisbruikers met nadruk op het sekstoerisme, waarbij seksueel misbruik van kinderen plaatsvond in een land buiten de EU (vaak in een ontwikkelingsland), en waarbij de vervolging zal plaatsvinden in de lidstaat van de overtreder. Op de vergadering werden de praktische obstakels onderzocht waarmee de justitiële autoriteiten van de lidstaten worden geconfronteerd in zulke gevallen (vooral wanneer er geen samenwerkingsakkoord bestaat met het land buiten de EU). Ook de rol van Eurojust bij het oplossen van moeilijkheden wat betreft het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs en de identificatie en veiligheid van de slachtoffers werd bekeken. De deelnemers benadrukten het belang van de contacten die Eurojust heeft met landen buiten de EU en de samenwerking met plaatselijke NGO's.

JIT/GOT gepast kan zijn. Dit aspect werd in 2011 nog versterkt door de oprichting van het Secretariaat van het JIT-/GOT-netwerk bij Eurojust (zie ook punt 2.2.2).

Eurojust bood op verschillende manieren ondersteuning aan JIT/GOT-functionarissen, bijv. door het opstellen, wijzigen en uitbreiden van JIT/GOT-

overeenkomsten. Door de vele activiteiten met JIT's/GOT's heeft Eurojust ook de deskundigheid ontwikkeld om advies te verstrekken over mogelijke juridische

obstakels en om andere moeilijkheden te voorkomen.

Wat de JIT's/GOT's betreft, wijzen de door Eurojust behandelde zaken op twee problemen die steeds terugkomen op het niveau van de vervolging en op het justitiële niveau: de toelaatbaarheid van bewijs en het openbaar maken van informatie. De toelaatbaarheid van bewijs stond centraal tijdens discussies op de coördinatievergaderingen. Wanneer verschillende justitiële systemen samenwerken, zijn voorafgaande overeenkomsten over de vereisten voor het uitvoeren van specifieke onderzoeksgerichte maatregelen essentieel. Dat geldt ook voor de behoefte aan een duidelijk, wederzijds begrip van de procedurele kwesties. De toelaatbaarheid van het onderscheppen van telefoongesprekken of van materiaal dat wordt verworven door een huiszoekingsbevel, kan bijvoorbeeld onderworpen zijn aan verschillende regels voor bewijsvoering in de lidstaten. De betrokkenheid van Eurojust om deskundig advies te verstrekken over deze aspecten is cruciaal en omvat bij gelegenheid ook het advies dat een JIT/GOT niet geschikt is. Als de nationale juridische vereisten voor

specifieke onderzoekstypes niet stroken met de beoogde JIT/GOT-activiteiten, moet de mogelijkheid van een parallel onderzoek of een traditioneel rechtshulpverzoek worden overwogen.

Het andere praktische probleem dat regelmatig opduikt tijdens Eurojust-coördinatievergaderingen gaat over de openbaarmaking van gevoelige aan de zaak gerelateerde informatie. Omdat een snelle uitwisseling van informatie een groot voordeel is van een JIT/GOT, moeten de leden vanaf het begin op de hoogte zijn van de omvang en de timing van het openbaar maken van gevoelig materiaal aan raadslieden en de rechtbanken onder de nationale wetgeving in de betrokken lidstaten. Een specifieke kennis over de nationale regelgeving inzake het openbaar maken van informatie is cruciaal om een situatie te vermijden waarin autoriteiten van één lidstaat verplicht zijn om gevoelige informatie vrij te geven, terwijl de autoriteiten van een andere lidstaat die informatie pas in een later stadium vrijgeven. Die kennis kan een impact hebben op gerechtelijke procedures, en het onverwacht openbaar maken kan lopende, ruimere onderzoeken in een

Ondertekening JIT/GOT-overeenkomst tussen Bulgarije en Nederland

lidstaat ondermijnen en zelfs informatiebronnen blootstellen aan het risico op fysieke letsels of de dood.

Een andere overweging op het vlak van het openbaar maken van informatie is dat nationale autoriteiten over belangrijke informatie kunnen beschikken, maar geen deel uitmaken van het JIT/GOT. In die

gevallen moeten duidelijke afspraken worden overeengekomen over de behandeling van informatie die wordt vrijgegeven in de context van een grensoverschrijdend JIT/GOT-onderzoek. Alleen wanneer er duidelijkheid is gekomen over de verschillende nationale regels, kunnen de nationale autoriteiten worden aangemoedigd om gevoelige informatie te delen. Eurojust heeft de lidstaten een nuttige dienst bewezen door het bewustzijn te verbeteren over de gevolgen van verschillende regels inzake het openbaar maken van informatie, door advies te verstrekken over het behoedzaam opstellen van JIT/GOT-documentatie en vervolgens door te helpen bij het voorkomen van het onverwacht openbaar maken en mogelijk in gevaar brengen van personen die informatie tegen criminele organisaties hebben geleverd.

Als deel van een onafgebroken programma om het gebruik van JIT's/GOT's te bevorderen, hebben Eurojust en Europol in oktober 2011 de zevende jaarlijkse vergadering georganiseerd van het netwerk van nationale JIT's-/GOT's-deskundigen (JIT/GOT-netwerk). Tijdens de plenaire sessie werden de operationele aspecten van JIT's/GOT's besproken, zoals de

deelname van niet-lidstaten en specifieke operationele obstakels die tijdens het functioneren van JIT's/GOT's zijn opgedoken. Net als in de voorgaande jaren zat elke organisatie een workshop voor. Een van de workshops ging over 'Juridische en praktische obstakels bij het opstarten en leiden van een JIT/GOT en oplossingen inzake bewijsvoering'; de andere over 'JIT's/GOT's en hun wisselwerking met externe partners'. De bijeenkomst werd afgesloten met een plenaire sessie over de beschikbare diensten voor JIT/GOT-deskundigen. Tijdens die sessie presenteerde het Secretariaat van het JIT/GOT-netwerk de beschikbare ondersteuning voor het oprichten en leiden van JIT's/GOT's. Eurojust was ook actief in JIT/GOT-opleidingen, met name in het kader van CEPOL-vergaderingen en -conferenties.

Eurojust en de financiële steun aan JIT/GOT-operaties

Naast de adviesverlening aan beroepsbeoefenaars, heeft Eurojust de JIT's/GOT's ook financieel en logistiek geëvalueerd en ondersteund. Ook in 2011 ging Eurojust verder met haar JIT/GOT-financieringsproject onder de ti-

tel 'Ondersteuning van een intensiever gebruik van JIT's/GOT's', gebaseerd op de beurs die werd ontvangen van de Europese Commissie in het kader van het programma 'Preventie en bestrijding van criminaliteit 2007-2013'. Het project is een waardevol element geworden om ervoor te zorgen dat het gebruik van JIT's/GOT's in de strijd tegen criminele organisaties niet wordt ontmoedigd door financiële beperkingen.

Via het project ondersteunde Eurojust in 2011 in totaal 34 JIT's/GOT's. Zestien lidstaten namen deel aan JIT's/GOT's die financiering ontvingen na evaluatie door Eurojust. Op basis van de 71 ontvangen financieringsaanvragen, bood Eurojust bijstand op het vlak van reizen, accommodatie en vertaal- en tolkkosten met betrekking tot operationele JIT/GOT-activiteiten en werd in totaal ongeveer € 1,25 miljoen toegekend. Daarnaast werd een aantal mobiele telefoons, laptops, mobiele printers en scanners uitgeleend aan JIT/GOT-leden om de communicatie te vergemakkelijken.

Meer details over het JIT-/GOT-financieringsproject zijn te vinden op de website van Eurojust.

Wetswijzigingen hebben de financiële rol van Eurojust ten opzichte van de JIT's/GOT's verstevigd. Volgens het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, dat tegen juni 2011 door de lidstaten moest worden omgezet, moeten procureurs/officiëren van justitie, rechters en politie-ambtenaren van Eurojust worden uitgenodigd om deel te nemen aan elke JIT/GOT die EU-financiering aanvraagt.

Uit een andere bepaling in het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust volgt dat lidstaten Eurojust op de hoogte moeten brengen van elke JIT/GOT die wordt opgericht, ongeacht of er financiële EU-steun mee gemoeid is of niet. Acht kennisgevingen werden in 2011 door Eurojust ontvangen in het kader van deze bepaling.

1.5 Zaken van Eurojust waarbij niet-lidstaten betrokken zijn

In 2011 werden verzoeken gestuurd naar niet-lidstaten in 211 zaken. De meest aangezochte niet-lidstaat was Zwitserland, gevolgd door Noorwegen, Kroatië, de Verenigde Staten, Turkije, Bosnië en Herzegovina, Servië, Marokko

Spaanse autoriteiten stelden een onderzoek in naar Oekraïense criminele organisaties die verschillende netwerken beheerden voor illegale immigratie van Oekraïense onderdanen naar Portugal en Spanje, met Italië als logistieke basis. Na acties die de netwerken in deze lidstaten schade toebrachten, werd beslist om dit criminele fenomeen bij de bron aan te pakken. Daarom organi-

seerde Eurojust een coördinatievergadering met de Oekraïense autoriteiten en de lidstaten. De politie en de vervolgingsautoriteiten wisselden relevante informatie uit, de belangrijkste verdachten werden geïdentificeerd en er werd een overeenkomst bereikt met de Oekraïense autoriteiten over de manier waarop de criminele onderneming het best werd aangepakt bij de bron.

en Liechtenstein. De vaakst voorkomende soorten misdrijven in die gevallen waren drugshandel, zwendel en fraude, witwaspraktijken en geweldsdelicten. Eurojust werd ook om bijstand gevraagd in gevallen van corruptie en computercriminaliteit waar niet-lidstaten bij betrokken waren.

Niet-lidstaten waren in 2011 vertegenwoordigd op 45 Eurojust-coördinatievergaderingen, wat ongeveer een kwart is van alle vergaderingen. De niet-lidstaat

die het vaakst bij die vergaderingen werd betrokken, was Zwitserland (12), gevolgd door de VS (7), Kroatië (5), Noorwegen (4), Oekraïne (4), Turkije (2) en Japan (2). Hoewel niet-lidstaten vaak deelnamen aan coördinatievergaderingen van Eurojust, moet die deelname nog verder worden aangemoedigd en ontwikkeld.

De justitiële samenwerking die de autoriteiten van de lidstaten, met ondersteuning van Eurojust, verlangden van de

niet-lidstaten, varieerde. Dat ging van het vergemakkelijken van wederzijdse rechtshulpverzoeken (voor het horen van getuigen via videoconferentie, de overdracht van strafrechtelijke procedures, het uitvoeren van beslissingen tot bevrizing en confiscatie, het verkrijgen van bankgegevens en strafregisters), over het identificeren van contactpersonen en het tot stand brengen van communicatiekanalen, tot het verduidelijken van wettelijke vereisten en relevante wetgeving. Sommige lidstaten hebben ambtenaren gedetacheerd in niet-lidstaten. Dat werd door Eurojust als een handig hulpmiddel

Bezoek van een delegatie uit Zwitserland

Patiënten in een psychiatrische inrichting in Kroatië werden vermoord tijdens de oorlog na het uiteenvallen van Joegoslavië. In de loop van het moordonderzoek ontstond de noodzaak om Deense leden van de VN-vredesmacht te ondervragen, maar dat bracht juridische moeilijkheden met zich mee vanwege hun status.

De Kroatische autoriteiten verzochten daarop hun verbindingsofficier bij Eurojust om bijstand. Hij opende een zaak met Denemarken, een van de zeldzame oorlogszaken die bij Eurojust

werden geregistreerd. De zaak werd formeel geregistreerd onder de misdrijfsoort moord.

Dankzij de nauwe en doeltreffende samenwerking tussen de Kroatische verbindingsofficier bij Eurojust en de Deense nationale desk, kon het verzoek om getuigenissen te verkrijgen, worden versneld. Alle getuigen die onder het rechtshulpverzoek werden gezocht, hebben nu verklaringen afgelegd en het onderzoek naar oorlogsmisdaden kan worden voortgezet.

Verbindingsofficieren bij Eurojust: Josip Čule (Kroatië), Anne Grøstad (Noorwegen) en Stewart Robinson (VS)

geïdentificeerd, naast de eigen contactpersonen van Eurojust, om zaken vooruit te helpen.

Bij Eurojust gedetacheerde verbindingsofficieren uit niet-lidstaten

In 2011 had Eurojust drie gedetacheerde verbindingsofficieren uit niet-lidstaten (Kroatië, Noorwegen en de VS). Deze officieren kunnen hun eigen zaken registreren onder de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomsten die hun landen met Eurojust hebben afgesloten.

De verbindingsofficier bij Eurojust uit Kroatië registreerde in 2011 veertien zaken. De meeste zaken hadden betrekking op corruptie, witwaspraktijken en drugshandel. De verbindingsofficier bij Eurojust uit Noorwegen registreerde in 2011 47 zaken. Die zaken hadden meestal te maken met drugshandel, fraude, witwaspraktijken, corruptie, mensenhandel en -smokkel en terrorisme. In oktober 2011 werd een nieuwe collega aangesteld als verbindingsofficier bij Eurojust voor de VS, onder de voorwaarden van de overeenkomst uit 2006 tussen Eurojust en de VS.

Team Eurojust-voorzitterschap: Raivo Sepp, Vice-voorzitter, Aled Williams, Voorzitter, Michèle Coninsx, Vice-voorzitter

De belangrijkste problemen en moeilijkheden die door de verbindingsofficieren werden geïdentificeerd tijdens de justitiële samenwerking, zijn dezelfde als de problemen van de nationale vertegenwoordigingen. Vertragingen of niet-uitvoering van verzoeken zijn vaak te wijten aan verschillen in nationale wetgevingen inzake het openbaar maken van bankinformatie, het horen van getuigen via videoconferentie, de toelaatbaarheid van bewijs of de uitlevering van onderdanen.

Verbindingsofficieren bij Eurojust namen deel aan coördinatievergaderingen en JIT's/GOT's.

In het algemeen was de aanwezigheid van verbindingsofficieren bij Eurojust een hulp voor de EU-rechtsbeoefenaars wanneer die geconfronteerd werden met de complexe bepalingen die de justitiële samenwerking regelen tussen lidstaten en niet-lidstaten. Het vergemakkelijkte ook een snellere en makkelijkere uitvoering van verzoeken.

2 Betrekkingen met de EU-instellingen en partners

2.1 Betrekkingen met instellingen

2.1.1 Europees Parlement

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE-commissie) van het Europees Parlement nodigde Eurojust uit om in 2011 verschillende vergaderingen bij te wonen. Het is ondertussen gebruikelijk geworden dat de voorzitter van Eurojust het jaarverslag van het afgelopen jaar voorstelt aan de LIBE-commissie. Eurojust leverde ook een bijdrage aan de interparlementaire commissievergadering over democratische verantwoording van de strategie voor interne veiligheid en de rol van Europol, Eurojust en Frontex. Eurojust leverde ook schriftelijke bijdragen aan verslagen voor het Europees Parlement over "Hoe maken criminele organisaties misbruik van EU-fondsen?" en "Geschatte kosten van terrorismebestrijdingsmaatregelen van de EU". Eurojust stelde eveneens haar bevindingen

voor tijdens parlementaire hoorzittingen met als thema "Naar een EU-strategie in de strijd tegen internationale georganiseerde misdaad" en "Cyberaanvallen tegen informaticasystemen".

2.1.2 De Raad van de Europese Unie

Eurojust bleef ook in 2011 een bijdrage leveren aan de werkzaamheden van verschillende Raadsorganen die zich bezighouden met justitiële samenwerking in strafzaken. De belangrijkste voorbereidende instanties van de Raad waren de Groep samenwerking in strafzaken (Working Party on Cooperation in Criminal Matters – COPEN), de Groep algemene aangelegenheden en evaluatie (Working Party on General Matters and Evaluation – GENVAL) en het voormalige Comité van artikel 36 (Article 36 Committee – CATS).

Op verzoek van het Hongaarse voorzitterschap gaf Eurojust advies over de ontwerp-richtlijn inzake het Europees

Onderzoeksbevel (EOB) in strafzaken. Het doel van het EOB is om grensoverschrijdende justitiële samenwerking in strafzaken te herstructureren: het huidige stelsel van wederzijdse rechtshulpverzoeken zal worden vervangen door een instrument dat is gebaseerd op het beginsel van wederzijdse erkenning. Het advies van Eurojust werd gepubliceerd als een document van de Raad (6814/11). Dit document werd gebruikt in discussies van het Adviesforum van procureurs-generaal en hoofden van het openbaar ministerie in de EU-lidstaten toen dit het EOB besprak op zijn vergadering bij Eurojust in juni 2011. Sinds juli 2010 neemt Eurojust ook als waarnemer deel aan de vergaderingen van de Raad over het EOB.

Het Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (Standing committee on operational cooperation on internal security – COSI) werd opgericht op grond van artikel 71 van het Verdrag betreffende de

Bezoek van Europees commissaris Cecilia Malmström

werking van de Europese Unie (VWEU) om de operationele samenwerking te versterken tussen de autoriteiten van de lidstaten op het gebied van de binnenlandse veiligheid. Eurojust woonde COSI-vergaderingen bij om mee te helpen aan de ontwikkeling van een correcte justitiële betrokkenheid bij de EU-strategie voor binnenlandse veiligheid. Op dat vlak bood

Eurojust actieve ondersteuning bij de implementatie van de algemene beleidscyclus door de justitiële elementen te identificeren in de strategische doelstellingen en de bijbehorende operationele plannen voor de acht prioriteiten in de strijd tegen criminele organisaties tussen 2011 en 2013. Eurojust droeg ook bij aan het eerste jaarverslag over de strategie voor interne veiligheid, voorgesteld door de Commissie in 2011. In juni presenteerden Eurojust en Europol een gezamenlijke nota over justitiële en politieke samenwerking, aan de hand van praktische voorbeelden uit drie operationele zaken om beroepsbeoefenaars beter bewust te maken van de toegevoegde waarde wanneer Eurojust en Europol in een vroege fase bij de zaak worden betrokken. De nota werd gepubliceerd als een document van de Raad (9387/1/11).

2.1.3 Europese Commissie

Eurojust blijft nauwe en doeltreffende contacten onderhouden met de Commissie, die de administratie en infrastructuur van Eurojust financiert. De Commissie werd voortdurend geraadpleegd over het project voor een nieuwe locatie voor Eurojust (te voorzien door Nederland als gastland,

maar met aanzienlijke gevolgen voor de begroting van Eurojust en naar alle verwachting beschikbaar in 2015). Op aangeven van Eurojust en voor het eerst heeft het Directoraat-generaal Justitie van de Commissie de vergadering bijgewoond van de hoofden van de JBZ-instanties, die in 2011 plaatsvond in het gebouw van Eurojust. Er werd opnieuw onderhandeld over een *Memorandum of Understanding* tussen Eurojust en de Commissie om de uitwisseling van budgettaire en administratieve informatie te formaliseren.

2.2 Netwerken van beroepsbeoefenaars

Eind 2011 was Eurojust de thuisbasis geworden van de Secretariaten van drie netwerken die ten dienste staan van beroepsbeoefenaars in de Europese Unie. Het gaat hier om het Europees Justitieel Netwerk (EJN), het JIT's/GOT's-netwerk en het Europees netwerk van aanspreekpunten met betrekking tot personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven (Genocidenetwerk). De Secretariaten van de netwerken maken deel uit van het Eurojust-personeel, maar functioneren als afzonderlijke eenheden.

Eurojust bood ook assistentie aan het Europees netwerk voor justitiële opleidingen (European Judicial Training Network – EJTN) en aan een informeel netwerk, namelijk het Adviesforum van de EU-lidstaten van Procureurs-generaal en hoofden van het openbaar ministerie in de lidstaten.

2.2.1 Europees Justitieel Netwerk

Het EJT werd opgericht in 1998 en het Secretariaat maakt sinds 2003 deel uit van het Eurojust-personeel. In 2011 was Eurojust gastheer voor de 32e vergadering van het EJT. EJT-contactpersonen uit lidstaten en kandidaat-lidstaten woonden de vergadering bij, samen met vertegenwoordigers van de Commissie en de Raad. Deelnemers bespraken de ontwerp-richtlijn over het EOB, de ontwikkeling van de EJT-website en de activiteiten en het beheer van het EJT. Eurojust nam ook deel aan de 36e plenaire vergadering van het EJT in Boedapest, waar onderwerpen werden besproken zoals *ne bis in idem*, wederzijdse erkenning van buitenlandse uitspraken en de uitwisseling van informatie uit strafregisters.

Voor de samenwerking met het EJT werkt Eurojust normaal gezien via een Team van

het College (het Team EJT & verbindingsmagistraten). Daarnaast kwam de gezamenlijke Task Force Eurojust-EJT, die in 2010 werd opgericht, een tweede keer samen om te spreken over, onder andere, de bestaande nationale richtlijnen over de interpretatie van artikel 13 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust met betrekking tot zaken die door Eurojust en het EJT worden behandeld, en de rol van de EJT-contactpersonen in het Nationaal coördinatiesysteem van Eurojust (ENCS) (op te richten in elke lidstaat in overeenstemming met artikel 12 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust). De resultaten van de discussies binnen de gezamenlijke Task Force Eurojust-EJT werden voorgesteld op de plenaire EJT-vergadering die in november 2011 werd georganiseerd in Gdansk.

2.2.2 Secretariaat van het JIT-/GOT-netwerk

Het JIT-/GOT-netwerk werd opgericht in 2005. In 2011 kreeg het netwerk een eigen Secretariaat. Als thuisbasis van het Secretariaat geeft Eurojust ondersteuning om het gebruik van JIT's/GOT's in de lidstaten te bevorderen. Het Secretariaat coördineerde activiteiten die in okto-

Vergadering Genocidenetwerk

ber 2011 hebben geleid tot de publicatie van het herziene Eurojust-Europol JIT-/GOT-handboek voor beroepsbeoefenaars in alle EU-talen. Eurojust en Europol waren gastheer voor de zevende jaarlijkse vergadering van het JIT-/GOT-netwerk over *JITs in operational focus*. Beroepsbeoefenaars deelden hun ervaringen op het vlak van de oprichting en werking van JIT's/GOT's bij zaken die het op

hetzelfde moment direct worden behandeld. Meer informatie over de activiteiten van Eurojust met JIT's/GOT's is terug te vinden onder punt 1.4.

2.2.3 Genocidenetwerk

Het Europees netwerk van aanspreekpunten met betrekking tot personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven (Genocidenetwerk) werd in 2002 opgericht. Het Secretariaat van het netwerk werd in 2011 benoemd en levert ondersteuning voor de onafgebroken activiteiten. In 2011 was Eurojust gastheer voor twee plenaire vergaderingen van het Genocidenetwerk, waarop beroepsbeoefenaars verschillende operationele onderwerpen bespraken. Het ging onder meer over getuigenbescherming, internationale juridische samenwerking, de strategie van het afhandelen van zaken van internationale tribunalen (en mogelijke "strafeloosheid" wanneer de jurisdictie van een tribunaal ten einde loopt), confiscatie van criminele vermogensbestanddelen, en coördinatie van lopende inspanningen om overtreders van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven te onderzoeken en te vervolgen.

2.2.4 Europees Netwerk voor Justitiële Opleidingen

Sinds 2008 werken Eurojust en het EJTN samen om mensen beter bewust te maken van de Europese dimensie van de justitiële activiteiten in de Europese Unie.

In 2011 ging Eurojust door met haar actieve deelname aan en ondersteuning van het EJTN-uitwisselingsprogramma om de rechters en procureurs/officieren van justitie vertrouwd te maken met de taken, werking en activiteiten van Eurojust. Er waren drie EJTN-stages (van elk drie maanden) bij de Italiaanse, Duitse en Oostenrijkse desks. Eurojust en het EJTN kwamen ook overeen om EJTN-stagiairs voor een korte periode (een tot twee weken) op te nemen. Zes nationale desks (Oostenrijk, Denemarken, Duitsland, Italië, Portugal en Spanje) steunden het initiatief als deel van een proefproject dat succesvol was en in 2012 zal worden herhaald.

Eurojust levert regelmatig input op EJTN-conferenties en -opleidingen. In 2011 ondersteunde Eurojust het EJTN-project getiteld 'Internationale justitiële samenwerking in strafzaken in de praktijk'. Sprekers van Eurojust namen deel aan vier

conferenties over juridische problemen, gebruiken en procedures bij het uitvaardigen en uitvoeren van EAB's en specifieke types van wederzijdse rechtshulpverzoeken. Eurojust nam ook deel aan JIT-/GOT-evenementen gezien haar groeiende operationele ervaring op dit domein.

2.2.5 Adviesforum

Ook in 2011 bleef Eurojust het Adviesforum van Procureurs-generaal en hoofden van het openbaar ministerie in de lidstaten van de Europese Unie (Adviesforum) ondersteunen bij zijn belangrijkste doelstelling om de justitiële aspecten en vervolgingsaspecten van het binnenlandse EU-veiligheidsbeleid te versterken. Er werden in 2011 twee vergaderingen georganiseerd bij Eurojust.

De eerste vond plaats in juni 2011 onder het Hongaarse voorzitterschap en legde de nadruk op corruptie. Het Adviesforum besprak een mogelijke bijdrage aan het nieuwe Europese "anticorruptiepakket" in het licht van voorstellen van de Commissie. Het besprak ook de ontwerp-richtlijn over het EOB die werd verwelkomd als een belangrijk instrument om

justitiële samenwerking te vergemakkelijken en te vereenvoudigen.

De tweede vergadering werd in december 2011 georganiseerd onder het Poolse voorzitterschap en ging na hoe de strijd tegen misdrijven die de financiële belangen van de EU schaden, kon worden verbeterd op nationaal en Europees niveau, met een nauwere samenwerking tussen OLAF en Eurojust. Het Adviesforum besprak ook het thema getuigenbescherming in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit, het verband met garanties op een eerlijk proces en de mogelijke goedkeuring van gemeenschappelijke EUnormen. Tot slot richtte de vergadering zich op de voorgestelde ontwerp-richtlijn betreffende het recht op toegang tot een advocaat in strafrechtelijke procedures, en de behoefte om enerzijds een eerlijk proces te garanderen en anderzijds de effectieve uitvoering van strafrechtelijke procedures niet in gevaar te brengen.

Eurojust levert ook veel juridische en logistieke ondersteuning aan het Adviesforum en is ook een kanaal om de meningen van de Procureurs-generaal kenbaar te maken op het bredere forum van de EU-instellingen.

2.3 EU-agentschappen en -instanties

2.3.1 Europol

Europol is een belangrijke partner in de activiteiten van Eurojust. Die relatie wordt nog eens onderstreept door het feit dat beide instanties zich in Den Haag bevinden en dat het Verdrag van Lissabon bepaalt dat de coördinatie van Eurojust is gebaseerd op "informatie verstrekt door de autoriteiten van de lidstaten en Europol".

In 2011 was er een aanzienlijke stijging in het aantal zaken waarvoor met Europol werd samengewerkt. Europol was vertegenwoordigd op 89 van de Eurojust-coördinatievergaderingen, in vergelijking met 41 in 2010. De uitwisseling van operationele informatie via de beveiligde communicatieverbinding tussen Eurojust en Europol is met 35% toegenomen. Meer dan 900 berichten werden in 2011 op deze manier uitgewisseld.

In 2011 werd Eurojust betrokken bij nog eens twee AWF's. Het ging daarbij om mensenhandel en -smokkel en het pro-

Vergadering van het adviesforum tijdens het Hongaarse voorzitterschap

duceren en smokkelen van cannabis. Hierdoor steeg het totale aantal AWF's waarbij Eurojust is betrokken naar 17. Toch weigerden lidstaten Eurojust te betrekken bij andere belangrijke AWF's, zoals moslimterrorisme en binnenlands extremisme.

In 2009 deed informatie vermoeden dat een Hongaars-Kroatisch-Sloveens-Servische criminele groep met banden in Azië de uitslag van ongeveer 170 voetbalwedstrijden had gemanipuleerd door voetballers, scheidsrechters en andere personen om te kopen in Duitsland, Hongarije, Finland, Kroatië, Slovenië en andere Europese landen. De criminele organisatie sloot in Azië en Europa weddenschappen af over de resultaten van deze voetbalwedstrijden en streek zo ettelijke miljoenen euro's winst op.

De Duitse autoriteiten stelden in november 2009 een onderzoek in en Hongarije volgde ongeveer een maand later. Vanaf het begin werkten de Duitse en Hongaarse politiediensten intensief samen. Met deze samenwerking als basis, werden justitiële autoriteiten mee bij de zaak betrokken en stuurde Hongarije een RHV naar Duitsland om bewijzen en documenten uit het Duitse onderzoek te verkrijgen. Naarmate de Hongaarse zaak zich verder ontwikkelde, werden banden met Kroatië en Slovenië ontdekt. Parallele onderzoeken werden opgestart

die uiteindelijk leidden tot de arrestatie van ongeveer 30 verdachten. Er werd een vergadering georganiseerd in Hongarije met de Sloveense autoriteiten.

Door de stijgende complexiteit van de zaak, werd Eurojust gevraagd om bijstand te verlenen. Er werd een coördinatievergadering gehouden waarop justitiële en politieke autoriteiten van de betrokken lidstaten informatie uitwisselden. Eurojust bood ook bijstand bij het opstellen en verzenden van justitiële samenwerkingsverzoeken om ervoor te zorgen dat in de zaken efficiënt vooruitgang kon worden geboekt. Dankzij de betrokkenheid van Eurojust konden de verschillende aspecten van het onderzoek dicht bij elkaar worden gebracht, en door de informatie-uitwisseling te bevorderen, konden nieuwe invalshoeken voor onderzoek worden bekeken. Eurojust werkte nauw samen met Europol, dat operationele en analytische ondersteuning leverde. In 2011 werd een JIT/GOT opgestart en werd JIT/GOT-financiering verkregen van Eurojust om de operationele activiteiten te ondersteunen.

Om voort te bouwen op de groeiende samenwerking hebben Eurojust en Europol de nieuwe bepalingen verkend in de herziene samenwerkingsovereenkomst van

1 januari 2010. Er werd een uitwisselingsprogramma opgestart voor medewerkers uit beide organisaties. Er werden vijf wederzijdse bezoeken georganiseerd met

delegaties uit beide instanties. Europol-deelnemers die een bezoek brachten aan Eurojust, woonden interne vergaderingen bij (waaronder plenaire sessies van het College) en ook briefings die waren aangepast aan hun specifieke professionele achtergrond. Europol nam ook deel aan vergaderingen over de implementatie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust in het kader van de nauwere betrekkingen tussen het Nationaal coördinatiesysteem van Eurojust (Eurojust National Coordination System – ENCS) en de nationale Europol-eenheden, zoals bepaald in artikel 12 (5) (d) van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust. Eurojust woonde de vergaderingen bij van de nationale Europol-eenheden (Heads of Europol National Units – HENU's) en ontving zelf op 27 oktober 2011 een HENU-delegatie.

Eurojust en Europol organiseerden samen vergaderingen voor beroepsbeoefenaars op het vlak van *Violent Single Issue Extremism/Terrorism (VSIE/T)*, dierenrechtenextremisme, btw-fraude en de JIT's/GOT's-deskundigenbijeenkomst. Europol leverde een bijdrage aan de strategische vergadering in oktober 2011 met

als thema 'Het verbeteren van de werkzaamheden van Eurojust in drugshandelzaken'. Zie punt 1.3.2.

2.3.2 OLAF

De praktische overeenkomst inzake samenwerkingssystemen tussen Eurojust en het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) van 2008 vormt de juridische grondslag voor de samenwerking tussen beide organisaties.

Er werd een stijging opgetekend in de zaakgerelateerde informatie die van OLAF naar Eurojust werd verstuurd. In 2011 verwees OLAF acht zaken naar Eurojust in vergelijking met vier zaken in 2010. Hoewel deze cijfers laag liggen, moeten ze worden gezien in het licht van drie overwegingen. De eerste overweging is dat Eurojust werkt met strafrechtelijke onderzoeks- en vervolgingsactiviteiten, terwijl het werk van OLAF gericht is op administratieve onderzoeken en acties (op basis van de operationele activiteiten in 2010 raadde OLAF in 28 zaken aan om strafrechtelijke onderzoeks- en vervolgingsacties door justitiële autoriteiten te overwegen). De tweede overwe-

ging is dat Eurojust normaal gezien werkt met zaken waarbij twee of meer lidstaten zijn betrokken, terwijl dat voor OLAF niet geldt. De derde overweging is dat OLAF in 2011 werd uitgenodigd op acht Eurojust-coördinatievergaderingen, een erg aanmoedigend cijfer in het licht van het totale aantal doorverwezen zaken.

In de zaken waarin Eurojust en OLAF samenwerkten, werden duidelijke voordelen bereikt, zoals blijkt uit het onderzoek naar vermeende corruptie dat werd gevoerd tegen leden van het Europees Parlement. Zie punt 1.3.5 voor meer details over de zaak.

Er werden in 2011 manieren ontwikkeld om de samenwerking tussen Eurojust en OLAF te verbeteren. Er werden criteria overeengekomen om gemeenschappelijke zaken te selecteren met criminele en grensoverschrijdende elementen; een beveiligd communicatienetwerk tussen de twee instanties is operationeel geworden, net als de toegang van Eurojust tot het douane-informatiesysteem (DIS); en er werd een principiële overeenkomst bereikt om verbindingsofficieren uit te wisselen. OLAF-onderzoekers en -aanklagers legden een

Bezoek van Rob Wainwright, Directeur van Europol

studiebezoek af aan Eurojust. OLAF nam deel aan Eurojust-vergaderingen zoals de JIT's/GOT's-deskundigenbijeenkomst. De toegevoegde waarde van de deelname van OLAF aan JIT's/GOT's ligt in het feit dat JIT-/GOT-gegevens kunnen worden vergeleken met gegevens van OLAF en met de resultaten van OLAF's administratieve onderzoeken.

Bezoek van Giovanni Kessler, Directeur-Generaal van OLAF

2.3.3 Frontex

In 2011 gingen de onderhandelingen door tussen Eurojust en het Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie (Frontex) om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan op grond van artikel 26 (1) van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

In 2011 nam Eurojust deel aan het Frontex-project *Opleiding inzake mensenhandel en -smokkel voor grenswach-*

ten om een gespecialiseerde opleiding te ontwikkelen voor grenswachten in de Europese Unie en de met Schengen geassocieerde landen. Er werd rekening gehouden met de justitiële aspecten en vervolgingsaspecten om een gemeenschappelijk curriculum te ontwikkelen.

2.3.4 CEPOL

In 2011 leverde Eurojust een bijdrage aan 21 onderwijs- en opleidingsactiviteiten van CEPOL. Het ging onder meer om opleidingssessies voor *senior*-politieambtenaren en procureurs/officieren van

Sinds 2007 smokkelde een crimineel netwerk tabak en andere goederen van de Russische Federatie en Wit-Rusland naar en door de Europese Unie. De Europese leiders bevonden zich in Litouwen. De Litouwse autoriteiten namen contact op met Eurojust voor bijstand omdat de leiders aan vervolging waren ontsnapt, ondanks verschillende inbeslagnames van vrachtwagens met sigaretten tijdens operaties in Polen, Letland, Estland en Duitsland.

Eurojust bood ondersteuning bij het analyseren van de zaak en organiseerde vijf coördinatievergaderingen met de betrokken lidstaten, Europol

en OLAF zodat de puzzelstukjes van de activiteiten van de leiders bij elkaar konden worden gelegd na de acties in de verschillende rechtsgebieden. Een actiedag eind november 2011 werd overeengekomen en die leidde tot 25 arrestaties. Belangrijk was dat het daarbij onder meer ging om leiders van de criminele organisatie. Er werden vijftig huiszoeken verricht met inbeslagnames van wapens, explosieven, verdovende middelen, grote sommen cash en gestolen voorwerpen. Dankzij het onderzoek konden ook vermogensbestanddelen van de criminele organisatie worden bevroren, zoals vastgoed en luxevoertuigen.

justitie in JIT's/GOT's (in samenwerking met het EJTN) en om de rol van Eurojust bij het vergemakkelijken van EAB's vanuit een operationeel perspectief. In mei 2011 nam de directeur van CEPOL contact op met Eurojust om gezamenlijk te werken aan een e-learningmodule over computercriminaliteit.

Omdat het belangrijk is dat de opleidingen voor ordehandhavers en procureurs/officiëren van justitie op elkaar zijn afgestemd, werd Eurojust uitgenodigd op de jaarlijkse vergadering van het programmacomité van CEPOL en woonde Eurojust ook de conferentie bij op de tiende verjaardag van CEPOL in hun hoofdkwartier.

2.3.5 Hoofden van de JBZ-instanties

In 2011 was Eurojust voorzitter van de hoofden van de JBZ-instanties en coördineerde het, in nauwe samenwerking met CEPOL, Europol, Frontex en het Bureau voor de Fundamentele rechten (FRA), het eindverslag over de verbeterde samenwerking tussen de agentschappen. De jaarlijkse vergadering van de hoofden van de JBZ-instanties vond plaats op 24 november bij Eurojust. Er werd vooruitgang geboekt wat betreft bi-

laterale en multilaterale samenwerking. Voorbeelden van multilaterale initiatieven waren de uitwisseling van catalogi met producten en diensten, en raadpleging tussen agentschappen over jaarlijkse werkprogramma's.

Als voorzitter van de hoofden van de JBZ-instanties bracht Eurojust verslag uit bij COSI over de voortgang en de verwezenlijkingen in de samenwerking tussen de agentschappen op het vlak van JBZ. Eurojust diende ook samen met Frontex een voorstel in voor activiteiten in 2012-2013 (18079/11).

2.4 Betrekkingen buiten de Europese Unie

Eurojust bleef ook in 2011 werken aan een uitbreiding van de mogelijkheden van operationele samenwerking met niet-lidstaten en organisaties buiten de Europese Unie. Op 22 juli 2011 werd de samenwerkingsovereenkomst van kracht tussen Eurojust en Zwitserland. De onderhandelingen over samenwerkingsovereenkomsten met de Russische Federatie, Oekraïne en Liechtenstein werden opnieuw als prioriteit aangemerkt. Er werden contacten gelegd om na te gaan of onder-

handelingen over samenwerkingsovereenkomsten kunnen worden opgestart met Israël, Albanië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië, Moldavië, Kaapverdië en Turkije. De uitvoering van de samenwerkingsovereenkomsten met Kroatië en Noorwegen werd geëvalueerd.

Er vonden onderzoeksmissies plaats in Albanië, Servië, Montenegro en Oekraïne om de uitvoering van wetgeving inzake gegevensbescherming te beoordelen. Contacten om te onderzoeken of onderhandelingen kunnen worden opgestart met Interpol en de Groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) over een *Memorandum of Understanding*, werden voortgezet.

Eurojust verleende ook bijstand aan een vergadering van de EU/VS-werkgroep. Ze leverde met name een bijdrage aan de vergadering van EU-deskundigen over de implementatie van de overeenkomsten inzake uitlevering en wederzijdse rechtshulp tussen de Europese Unie en de VS, georganiseerd door de Commissie in september 2011. Tijdens coördinatievergaderingen verstreekte Eurojust advies over de juridische aspecten van informatie-uitwisseling met de VS.

Er werden ook verdere voorbereidingen getroffen voor toekomstige vergaderingen om de praktische problemen op te lossen op het gebied van justitiële samenwerking tussen de Europese Unie en de Russische Federatie.

Gezien de mondiale invloed van de georganiseerde criminaliteit (een voorbeeld daarvan is het smokkelen van drugs en mensen naar de Europese Unie over de buitengrenzen), zijn mogelijk nieuwe initiatieven nodig. Het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust biedt bijvoorbeeld een belangrijk nieuw instrument op

dit vlak: de mogelijkheid om Eurojust-verbindingsmagistraten te plaatsen in niet-lidstaten om op te treden uit naam van alle lidstaten. In 2011 werd aan het College een verslag voorgesteld over de taken, functies en professionele status van dergelijke verbindingsmagistraten. Het verslag is een belangrijke stap in het overwegingsproces om zulke verbindingsmagistraten te betrekken bij de operationele activiteiten van Eurojust en in het leveren van input over de criteria waaraan moet worden voldaan onder artikel 27a van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

Opnieuw in het licht van de groeiende *globalisering* van de georganiseerde misdaad, verstevigde Eurojust haar banden met het Ibero-Amerikaans netwerk voor internationale juridische samenwerking (IberRed). Er werd een project opgestart om de praktische samenwerking te verbeteren tussen Eurojust en de procureurs/officiëren van justitie van IberRed die gespecialiseerd zijn in drugshandelzaken. Eurojust vergemakkelijkte de uitvoering van wederzijdse rechtshulpverzoeken en uitleveringsaanvragen van lidstaten aan Latijns-Amerika en omgekeerd via de banden met IberRed.

3 Het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, de toekomst en administratieve ontwikkelingen

3.1 Implementatie van het Besluit van de Raad

Het doel van het in 2009 gepubliceerde Besluit van de Raad inzake het verbeteren van Eurojust is het verbeteren van de operationele capaciteit van Eurojust. Een tijdige en efficiënte implementatie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, zowel bij Eurojust als in de lidstaten, is nodig om haar potentieel in de strijd tegen ernstige grensoverschrijdende criminaliteit ten volle te benutten. In 18 lidstaten moest de nationale wetgeving in overeenstemming worden gebracht met het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust via wetten, en dat moest tegen juni 2011 afgerond zijn. Tegen eind 2011 hadden tien lidstaten de vereiste maatregelen genomen.

In 2011 voltooide Eurojust verschillende projecten om het Besluit betreffende de

oprichting van Eurojust te implementeren. Het systeem voor coördinatie met de oproepdienst (On-Call Coordination – OCC) trad in werking; sjablonen om makkelijker informatie te versturen naar Eurojust over ernstige grensoverschrijdende zaken werden ontwikkeld en leidden tot wijzigingen aan het zaakbeheersysteem (Case Management System – CMS); de Secretariaten van de JIT's/GOT's en de Genocidenetwerken werden opgericht. Er werden vergaderingen georganiseerd van de Informele werkgroep over de implementatie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust met vertegenwoordigers van de lidstaten en EU-instanties. De belangrijkste onderwerpen waren het verbeteren van de informatie-uitwisseling en het oprichten van het ENCS om de banden aan te halen tussen Eurojust en de nationale beroepsbeoefenaars. Hieronder wordt meer informatie verschaft over enkele ontwikkelingen in de implementatie.

Coördinatie met oproepdienst

Om de toegang tot de nationale desks van Eurojust te verbeteren en een efficiënte interventie mogelijk te maken, vooral in dringende gevallen op elk moment, werd een gecentraliseerd OCC opgericht. De justitiële en politieke autoriteiten van de lidstaten kunnen Eurojust nu 24 uur per dag en 7 dagen per week bereiken via een gratis internationaal telefoonnummer (of specifiek Nederlands nummer).

Een oproepbeheersysteem beantwoordt de oproep en stuurt deze door naar de OCC-vertegenwoordiger van de nationale desk. De reden van de oproep kan dan in de eigen taal van de oproeper worden uitgelegd en de juiste maatregelen kunnen worden genomen door de OCC-vertegenwoordiger. Sinds de oprichting van het OCC in augustus 2011 werden 94 oproepen ontvangen.

Op een nacht in december 2011 ontving de Franse OCC-vertegenwoordiger bij Eurojust een oproep van een nationale procureur/officier van justitie. Drie verdachten werden vastgehouden door de politie en op basis van het in beslag genomen materiaal werden banden vermoed met een bankrekening in Luxemburg waarop ongeveer € 4 miljoen stond. De nationale procureur/officier van justitie wilde de rekening dringend bevriezen en had bijstand nodig voor de juiste procedures die moesten worden gevolgd in een ander rechtsgebied. De Franse Eurojust-vertegenwoordiger

nam contact op met zijn Luxemburgse collega die onmiddellijk advies verstrekke over de juridische voorwaarden en de vereisten op het vlak van bewijsvoering om een gerechtelijk verbod op te leggen. De Luxemburgse vertegenwoordiger legde ook contact met de Luxemburgse eenheid voor financiële inlichtingen bij het Openbaar Ministerie. Toen de volgende ochtend de banken opengingen, was de rekening bevroren door de Luxemburgse eenheid voor financiële inlichtingen en later diezelfde dag werd ze in beslag genomen door een Luxemburgse onderzoeksrechter.

Uitwisseling van informatie op grond van artikel 13

Artikel 13 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust bepaalt dat autoriteiten in de lidstaten hun nationale vertegenwoordiger bij Eurojust op de hoogte moeten brengen van ernstige grensoverschrijdende onderzoeks- en vervolgingsactiviteiten.

Om de informatie van beroepsbeoefenaars op een gestructureerde manier te kunnen verzenden, heeft Eurojust een *intelligent* PDF-formulier ontwikkeld in alle officiële EU-talen. Op dit formulier staan alle gegevens die moeten worden verstuurd en

het is bedoeld om de rapportage op een gebruiksvriendelijke manier te ondersteunen. Het formulier kan door de bevoegde nationale autoriteiten worden verkregen via de nationale desks. Ingevulde formulieren worden naar Eurojust verstuurd via de beveiligde e-mailkanalen die daarvoor werden ingericht. Eurojust heeft een korte opmerking gepubliceerd over de interpretatie van artikel 13 (5-7) op haar [website](#).

Eurojust moedigt de lidstaten aan om gebruik te maken van dit nieuwe instrument en het formulier zodat Eurojust op een meer doeltreffende manier ondersteuning kan bieden aan de lidstaten in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme.

De informatie die wordt ontvangen onder artikel 13 stelt Eurojust in staat om verbanden te leggen met andere zaken, waaronder zaken die al in het CMS zijn opgeslagen. Op die manier kan in een vroeg stadium bijstand worden verleend aan de lidstaten en operationele feedback worden gegeven aan nationale autoriteiten. Met een verhoogde informatie-uitwisseling moet Eurojust beter in staat zijn om beroepsbeoefenaars en beleidsmakers te ondersteunen met informatie over obstakels en beste praktijken in grensoverschrijdende justitiële samenwerking.

Verbeteren van het zaakbeheersysteem (CMS)

De CMS-software werd voor het eerst geïntroduceerd in 2004 en vergemakkelijkt de veilige opslag van gegevens over zaken, de informatie-uitwisseling tussen nationale vertegenwoordigers en de analyse van die gegevens. Het CMS zal aanvullende informatie behandelen over personen, zodat het zal moeten voldoen aan de gegevensbeschermingsregels van Eurojust en zal worden opgevolgd door de functionaris voor gegevensbescherming. Daarom werd een reeks projecten gelanceerd om de wijzigingen door te voeren

die het gevolg zijn van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

Om een correcte uitwisseling van justitiële gegevens tussen de systemen van de lidstaten en Eurojust te garanderen, werd Eurojust nauw betrokken bij het onderzoeksproject Europees samenwerkingsverband tegen de georganiseerde criminaliteit (EPOC) IV. Het doel is om de verdere ontwikkeling van de EPOC-software veilig te stellen om een systeem voor nationale autoriteiten (National Authority System – NAS) aan te bieden waarmee informatie kan worden uitgewisseld tussen Eurojust en de nationale zaakbeheersystemen. De partners in het EPOC IV-project zijn Bulgarije, Frankrijk, Italië, Litouwen, Nederland en Slovenië. Een conferentie om het NAS onder de aandacht te brengen, werd bijgewoond door technische vertegenwoordigers van openbare ministeries uit 19 lidstaten. Het project loopt drie jaar, van april 2009 tot maart 2012.

Om op een veilige manier gegevens te kunnen verzenden voor het ENCS in de lidstaten, heeft Eurojust een aantal verbindingsmethoden uitgewerkt. De exacte oplossing wordt overeengekomen met

elke lidstaat, rekening houdend met technische beperkingen en het hergebruik van bestaande verbindingen waar mogelijk. Proefverbindingen via s-TESTA en site-naar-site VPN via internet worden op dit moment getest met Bulgarije, Hongarije, Ierland, Letland, Portugal en Roemenië. Er zal een *Memorandum of Understanding* worden ondertekend tussen Eurojust en elke lidstaat voordat de verbinding officieel in gebruik wordt genomen.

Nationaal coördinatiesysteem van Eurojust

Volgens het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust is het ENCS bedoeld om de banden tussen Eurojust en de politiele en justitiële autoriteiten van de lidstaten te versterken. Eurojust zette verschillende stappen om de oprichting van het ENCS te bevorderen, van het opbouwen van relaties met EJM-contactpersonen in de Eurojust-EJM Task Force tot het aanknopen van relaties met HENU's

Eurojust ontwikkelde ook het *fiches suédoises*-formulier om informatie te verschaffen over de samenstelling van het ENCS in elke lidstaat. Het ENCS werd tot dusver opgestart in zeven lidstaten, ofwel door primaire wetgeving ofwel door be-

schikkingen, circulaires, richtlijnen en andere secundaire instrumenten. Eurojust zal de mogelijkheid onderzoeken om een gemeenschappelijk platform op te richten waar een dialoog mogelijk is tussen de ENCS-leden, en vooral tussen de nationale correspondenten die verantwoordelijk zijn voor de werking van het ENCS en Eurojust.

In 2011 werd een document gepubliceerd op de [website](#) van Eurojust over mogelijke ENCS-structuren en -taken, samen met het ideale profiel van nationale correspondenten voor Eurojust.

3.2 Task Force voor de toekomst van Eurojust

Met behulp van een Task Force heeft Eurojust ook in 2011 verder nagedacht over VWEU artikelen 85 en 86. In mei 2011 werd een strategische conferentie georganiseerd met als thema *Eurojust: nieuwe perspectieven in justitiële samenwerking*, onder het Hongaarse voorzitterschap. De nadruk lag vooral op artikel 85 VWEU vanuit een bewijsgebaseerd perspectief. Op basis van illustratieve zaken, dachten de deelnemers na over het feit of extra bevoegdheden

Eurojust doeltreffender zouden kunnen maken en ze besloten dat rekening moest worden gehouden met de ondervonden moeilijkheden bij de implementatie van nieuwe mogelijkheden die worden aangereikt door het Verdrag van Lissabon. In verschillende workshops werden de volgende problemen besproken: Eurojust bevoegd maken om strafrechtelijke onderzoeken in te stellen en de bevoegdheid geven om jurisdictiegeschillen te voorkomen en op te lossen op verplichte basis; ondervonden moeilijkheden tijdens de coördinatie van onderzoeks- en vervolgingsactiviteiten en mogelijke maatregelen om de coördinatie te verbeteren, het verstevigen van toekomstige operationele samenwerking met Europol en OLAF; en mogelijke manieren om verschillende evaluatiemechanismen van Eurojust in de praktijk om te zetten. Het verslag van de conferentie werd gepubliceerd als document van de Raad (14428/11) en is beschikbaar op de [website](#) van Eurojust.

Eurojust werkt op dit moment aan bijdragen voor haar structurele en parlementaire evaluaties. Die bijdragen zullen in 2013 worden ingediend bij belanghebbenden in het kader van de voorgestelde ver-

ordeningen betreffende Eurojust en het Europees openbaar ministerie (European Public Prosecutor's Office – EPPO).

3.3 Administratieve ontwikkelingen

Eurojust had in 2011 een begroting van € 31,7 miljoen; 95,6% daarvan werd uitgeput. In totaal werden 7300 betalingstransacties (kredieten en betalingen) verwerkt, een stijging van 12% in vergelijking met het voorgaande jaar.

In 2011 werkten 269 mensen voor Eurojust (in vergelijking met 267 in 2010). Daarvan werden 42 procureurs/officiëren van justitie, rechters en politiefunctionarissen met gelijkwaardige bevoegdheden door de lidstaten gedetacheerd. Ze werden ondersteund door 210 personeelsleden die tewerkgesteld waren onder de EU-personeelsregelgeving en door 17 gedetacheerde nationale deskundigen.

Ontwikkeling van planningsinstrumenten

De planningsinstrumenten van Eurojust werden in 2011 verbeterd. Er werd een nieuw kostenmodel gebruikt dat activiteiten direct koppelt aan begrote uitgaven.

Door kosten toe te wijzen aan eenheden en diensten, en door overheadkosten op dezelfde manier te verdelen, bood het nieuwe kostenmodel belangrijke voordelen bij het beheren van de Eurojust-activiteiten. Het stelt Eurojust in staat om de totale kosten te begrijpen waarvoor een eenheid of dienst verantwoordelijk is, om de kosten te vergelijken voor het uitbesteden van, bijvoorbeeld, beveiligingsdiensten in plaats van de kosten intern te dragen, om de begrotingstendensen te volgen en om onverwachte kostenpatronen in een vroeg stadium te identificeren. Tevens van belang is dat het kostenmodel ook een correcte identificatie mogelijk maakt van het verband tussen kernactiviteiten en overheadkosten.

Om een efficiënt beheer van de middelen te ondersteunen, is het jaarlijkse activiteitenverslag (Annual Activity Report – AAR) van de Administratief Directeur een kernonderdeel geworden van de cyclus van strategische planning en programmering van Eurojust. Het verslag is speciaal ontworpen om ervoor te zorgen dat de middelen op een correcte manier worden gekoppeld aan het verwezenlijken van de doelstellingen. Budgettaire

en administratieve informatie wordt regelmatig uitgewisseld met de Commissie, en de discussies over een *Memorandum of Understanding* werden voortgezet om de snelle en efficiënte informatie-uitwisseling inzake budgettaire en administratieve zaken te formaliseren.

Herziening van de organisatiestructuur

Het kader voor de herziening van de organisatiestructuur werd gebruikt als referentie voor de administratieve ondersteuning van de kernactiviteiten. Er werd een eenheid opgericht (de eenheid Zaakanalyse, opvolger van de eenheid Zaakbeheer) om de nationale desks te ondersteunen. Alle administratieve posities werden onderworpen aan een analyse om ze zo goed mogelijk uit te lijnen met de activiteiten. Op het gebied van human resources vond een soortgelijke ontwikkeling plaats met de invoering van informatiesystemen om de personeelsmiddelen op een kosteneffectieve manier op te volgen en om de opleidingen zo optimaal mogelijk af te stemmen op de activiteiten. Het personeelscomité werd uitgenodigd om deel te nemen aan het ontwikkelen van wervingsprocedures.

Binnen het algemene kader om de continuïteit van de activiteiten te garanderen, werden stappen gezet om een actieplan te ontwikkelen om potentiële risico's voor Eurojust te identificeren. Ook werden strategische prestatie-indicatoren om de kwaliteit van de dienstverlening, deskundigheid en organisatorische prestaties van Eurojust te meten, opgenomen in het ontwerp van het jaarlijkse werkprogramma 2013, terwijl tevens catalogi werden voorbereid met de beschikbare diensten die door administratieve eenheden worden geleverd.

Nieuwe locatie

Er werd aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het vastleggen van de nieuwe locatie voor Eurojust tegen 2015. Op 30 juni 2011 werd een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met het Koninkrijk der Nederlanden om een nieuw gebouw voor Eurojust te voorzien, specifiek ontworpen om haar kernactiviteiten te kunnen uitvoeren. Een jury, evenredig samengesteld uit leden van het gastland en Eurojust, selecteerde unaniem vijf ontwerpteams die zullen samenwerken in de gunningsfase. Er werd gevraagd aan de

Klaus Rackwitz, nieuwe Administratief Directeur

Administratie van Eurojust

kandidaten om een ontwerp in te dienen dat de efficiëntie van alle operaties maximaliseert met zo weinig mogelijk consumptie van grondstoffen. Het voorstel moest ook de kernwaarden van Eurojust symboliseren.

3.4 Publieke toegang tot documenten van Eurojust

Er was een stijging van het aantal verzoeken voor Eurojust-documenten onder de regels voor publieke toegang. In

2011 werden elf verzoeken ontvangen om toegang te krijgen tot documenten van Eurojust. Vier werden rechtstreeks door Eurojust ontvangen en in de zeven andere gevallen werd Eurojust geraadpleegd als derde partij na verzoeken die door andere organisaties waren ontvangen.

Van de vier verzoeken die rechtstreeks door Eurojust werden ontvangen, hadden twee betrekking op personeelskwesties en twee op onderzoeks- of vervolgingsactiviteiten waarbij Eurojust betrokken

was. Voor de twee verzoeken die betrekking hadden op personeelskwesties werd volledige toegang verleend. De twee zaakgerelateerde verzoeken werden afgewezen om redenen die hieronder worden beschreven.

Van de zeven verzoeken waarbij Eurojust als derde partij werd geraadpleegd na verzoeken aan andere organisaties, was één verzoek zaakgerelateerd, de andere zes waren dat niet. Het zaakgerelateerde verzoek werd afgewezen (om redenen die zijn opgenomen in de onderstaande lijst) en in de andere zes gevallen, die betrekking hadden op toegang tot EU-documenten, werd volledige toegang verleend.

De zaakgerelateerde verzoeken (zowel direct als indirect ontvangen) werden zowel individueel als met betrekking tot specifieke documenten in overweging genomen en om verschillende redenen geweigerd. Die redenen waren: omdat het openbaar maken de bescherming van de privacy en integriteit van individuen zou ondermijnen; ter bescherming van het publieke belang wat betreft de vervulling van de taken van Eurojust in het kader

Hoofden van eenheden en diensten

Van links naar rechts: Jacques Vos, Corporate Services; Joannes Thuy, Woordvoerder, Pers & PR; Diana Alonso Blas, Hoofd gegevensbescherming; Carla Garcia Bello, Juridisch Secretaris van het College; Alinde Verhaag, waarnemend Hoofd Zaakanalyse; Anna Baldan, Coördinator secretariaat JIT/GOT-netwerk; Klaus Rackwitz, Administratief Directeur; Catherine Deboyser, Juridische Dienst; Jon Broughton, Informatiemanagement; Mike Moulder, Begroting, Financiën en Inkoop; Linda Scotts, Human Resources; Matevž Pezdirc, Coördinator Genocidenetwerk; Fatima Martins, Secretaris van het EJV

van de versterking van de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit, nationale onderzoeken en vervolgingsactiviteiten waaraan Eurojust bijstand verleent; en wegens het naleven van de toepasselijke regels omtrent het beroepsgeheim.

De toegang werd ook nog om andere redenen geweigerd: omdat de documenten eigendom waren van een lidstaat die het openbaar maken ervan had geweigerd; omdat de documenten waren opgesteld voor intern gebruik met betrek-

king tot een kwestie waarin de beslissing niet door Eurojust werd genomen; omdat het openbaar maken het besluitvormingsproces van Eurojust zou ondermijnen; en omdat er geen sprake was van een hoger openbaar belang bij het openbaar maken.

Eurojust conferentie, Sofia, Bulgarije

Eurojust conferentie, Boedapest, Hongarije

Eurojust conferentie, Rome, Italië

4 Follow-up van de conclusies van de Raad

Op 9-10 juni 2011 nam de JBZ-Raad conclusies aan over het negende jaarverslag van Eurojust (10645/1/11 REV 1). Net als in voorgaande jaarverslagen geeft Eurojust in dit hoofdstuk informatie over de terreinen waarvoor de Raad aanbevelingen heeft gedaan.

Eurojust – EJN	
Mechanismen opzetten en invoeren met het oog op een betere samenwerking tussen Eurojust en het EJN, met name binnen het kader van het ENCS en wat betreft het verwijzen van eenvoudige zaken naar het EJN.	De gezamenlijke Task Force Eurojust-EJN werd opgericht om onder meer na te denken over de rol van de EJN-contactpersonen in het ENCS. Zie punt 2.2 voor meer details.
Coördinatievergaderingen en de betrokkenheid van Europol en OLAF	
Bevorderen van coördinatievergaderingen tussen de bevoegde instanties van de lidstaten en, in voorkomend geval en binnen het kader van de bestaande juridische instrumenten, andere EU-instanties, zoals Europol of OLAF, daarin betrekken.	In 2011 werd een aanzienlijke stijging opgetekend in het aantal coördinatievergaderingen. Eurojust organiseerde coördinatievergaderingen in 204 zaken. Europol nam deel aan 89 coördinatievergaderingen en OLAF aan acht. Zie ook punt 1.2.2.

Expertisecentrum	
Doorgaan met de inspanningen om een "expertisecentrum" op het gebied van justitiële samenwerking in Europa te worden met als doel bij te dragen aan de debatten tussen overige belanghebbenden.	Eurojust is bezig aan de ontwikkeling van een concept voor een expertisecentrum om effectieve justitiële actie te vergemakkelijken tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad in de Europese Unie door te functioneren als repertorium voor de kennis en ervaring van de instellingen op het vlak van justitiële samenwerking in strafzaken.
Gebruik van artikel 7 (2) en (3) van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust	
Verslag uitbrengen over het gebruik van artikel 7 (2) en (3).	Het College heeft geen schriftelijk, nietbindend advies uitgebracht in overeenstemming met artikel 7 (2) en (3), maar zaken werden opgelost op het niveau van de nationale desks. Zie punt 1.2.8 voor meer informatie over jurisdictiegeschillen en punt 1.2.10 voor meer informatie over EAB's.
Artikel 85 en 86 VWEU	
De deskundigheid van Eurojust kan worden meegenomen in een beleidsdebat over de toekomstige uitvoering van de artikelen 85 en 86 VWEU.	In 2011 bleef Eurojust nadenken over haar toekomstige ontwikkeling onder het VWEU en ze bleef ook actief deelnemen aan het lopende Europese debat op basis van haar operationele ervaring. Eurojust gelooft in een bewijsgebaseerde aanpak van artikel 85 en 86 voordat conclusies worden geformuleerd voor het beleidsdebat. Zie punt 3.2.
Statistische instrumenten	
Een verdere ontwikkeling van de statistieken overwegen, met name door een onderscheid naar land in te voeren.	Zie bijlage, figuur 2.

Gemeenschappelijke onderzoeksteams	
Verder blijven werken aan opleidingen met betrekking tot JIT's/GOT's.	Eurojust ondersteunt opleidingen over JIT's/GOT's, georganiseerd door CEPOL. Via de jaarlijkse vergaderingen van het JIT/GOT-netwerk, delen deskundigen hun ervaringen en kennis, maar ook beste praktijken, en dragen ze bij tot de bevordering van het gebruik van JIT's/GOT's.
Samenwerking met niet-lidstaten	
Bijstand blijven verlenen in zaken waar niet-lidstaten bij betrokken zijn.	Niet-lidstaten waren aanwezig op 45 van de coördinatievergaderingen. Zie punt 1.5 voor meer details.
Zaakbeheersysteem	
Invoeren van de uit het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust voortvloeiende wijzigingen ten aanzien van gegevensuitwisseling en het verstrekken van gegevens aan Eurojust; verder het vermogen van Eurojust versterken om ontvangen gegevens mede middels analyse van kruisverwijzingen te behandelen en te analyseren; het potentieel van de Eurojust-databank volledig benutten met het oog op mogelijke verzoeken aan de lidstaten om met behulp van kruisanalyses onderzoek te verrichten naar of over te gaan tot vervolging van specifieke handelingen.	Er werd een formulier opgesteld om informatie naar Eurojust te verzenden onder artikel 13. In maart en april 2011 werd een vragenlijst afgewerkt om het CMS te helpen ontwikkelen. Er werden verschillende domeinen geïdentificeerd die nog verder moeten worden uitgewerkt: registratie van zaken; opvolging van zaken; statistieken; informatie en feedback onder artikel 13; evaluatie van zaken; analyse in zaken; elektronisch mappensysteem (documentbeheer); en communicatiemiddelen. Deze onderwerpen zullen in 2012 afzonderlijk worden besproken tijdens de plenaire vergaderingen van het College om richtlijnen te geven vanuit het standpunt van de gebruiker voor een functionele evaluatie van het huidige CMS. Daarnaast heeft het College een aangepaste lijst van misdrijfsoorten goedgekeurd.

Samenwerking met Europol	
Blijven samenwerken binnen het kader van de bestaande juridische instrumenten en een hoog niveau van gegevensbescherming waarborgen.	In 2011 werden meer zaken gezamenlijk behandeld door Eurojust en Europol en werden 35% meer operationele gegevens uitgewisseld (911 uitwisselingen) via de beveiligde communicatieverbinding. Gemeenschappelijke regels voor gegevensbescherming werden door beide organisaties toegepast. Zie punt 2.3.1.
Samenwerking met OLAF	
Het bevoorrechte partnerschap voortzetten bij de bestrijding van fraude, corruptie en andere misdrijven die de financiële belangen van de EU schaden.	In 2011 steeg de hoeveelheid zaakgerelateerde informatie die werd verzonden. OLAF raadde in 2011 in dertig zaken aan om strafrechtelijke onderzoeks- en vervolgingsacties in te stellen door nationale autoriteiten over de hele Europese Unie. Acht zaken werden naar Eurojust verwezen voor bijstand. Zie punt 2.4.
Samenwerking met Frontex	
Blijven werken aan het vastleggen van formele werkovereenkomsten met Frontex, in het bijzonder door de informatie-uitwisseling te verbeteren.	Na de goedkeuring van een nieuwe Verordening betreffende Frontex, wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorzien om persoonlijk en operationele gegevens uit te wisselen. Zie punt 2.5.

Project voor de herziening van de organisatiestructuur	
De resultaten voorstellen van het project betreffende de verrichtingen van het college (<i>Project on College Performance</i>) en het project tot herziening van de organisatiestructuur (<i>Organisational Structure Review Project</i>).	Eurojust bleef op zeven domeinen werken aan de invoering van het project voor herziening van de organisatiestructuur. Het project <i>Structuur van de administratie</i> is grotendeels afgerond. Er werd aanzienlijke vooruitgang geboekt met de projecten "Prestatie- en risicomanagement", "Samenwerking tussen de administratie, het College en de nationale desks" en "Training". Er wordt gewerkt aan een actieplan om potentiële risico's voor Eurojust te bestrijden. Op basis van de strategische prestatie-indicatoren (KPI's) die door Eurojust zijn ontwikkeld, werden algemene ontwerp-KPI's om de kwaliteit van de dienstverlening, deskundigheid en organisatorische prestaties van Eurojust te meten, opgenomen in het ontwerp van het jaarlijkse werkprogramma 2013. De andere projecten, "Delegeren van besluiten", "Projectmanagement" en "Cultuur" lopen nog.
Implementatie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust en de coördinatie met oproepdienst	
Het nieuwe Besluit betreffende de oprichting van Eurojust verder implementeren; het reglement van orde herzien en een standaardformulier creëren voor de overdracht en verwerking van informatie bij Eurojust; verslag uitbrengen over de implementatie van de relevante bepalingen in het volgende jaarverslag; de oprichting bespoedigen van de coördinatie met oproepdienst (OCC) en de inspanningen bevorderen ter uitvoering van het mechanisme om makkelijker informatie over zaken uit te wisselen.	In hoofdstuk 3 wordt de implementatie besproken van de beslissing van de Raad om Eurojust te versterken, in het bijzonder wat betreft OCC, ENCS en artikel 13.

Eurojust-conferentie, Krakau, Polen

*Dag tegen de mensenhandel, Warschau, Polen:
de heer Williams tekent de gezamenlijke verklaring
van JBZ-instanties*

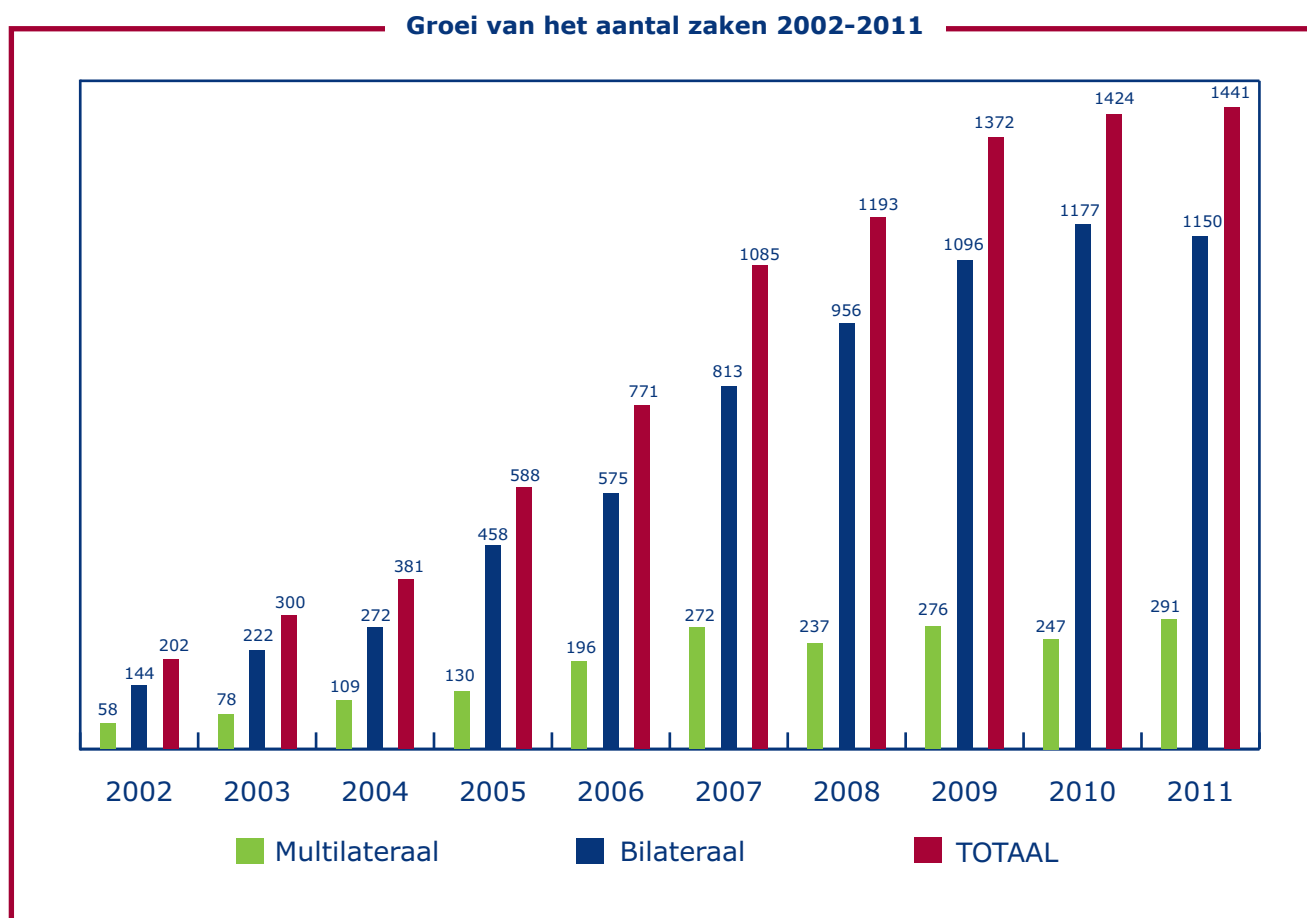
*Raadplegingsvergaderingen tussen Eurojust
en de republiek Kroatië, Brijuni, Kroatië*

BIJLAGE

Figuur 1

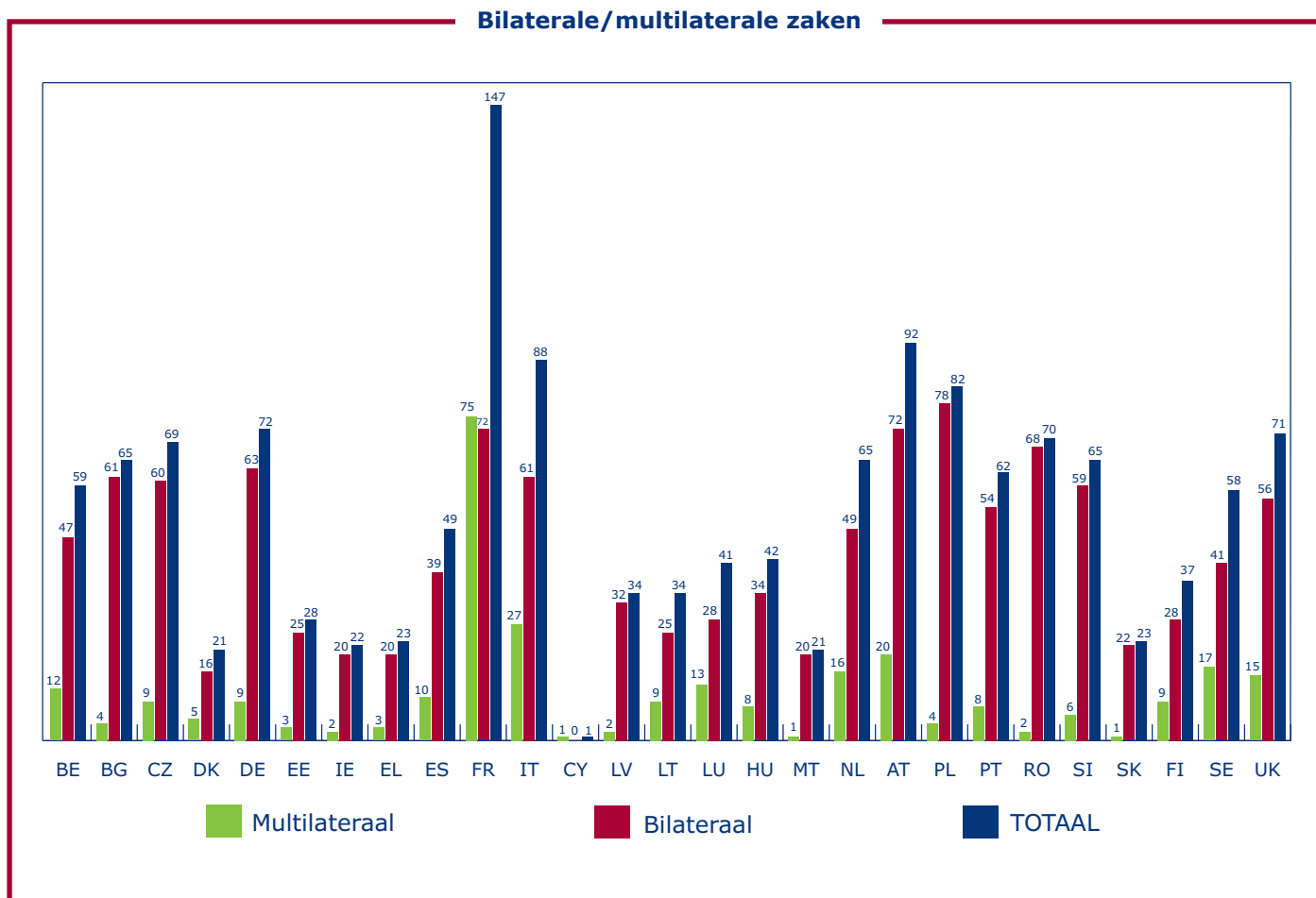
In 2011 registreerde Eurojust 1441 zaken, waarmee de stijgende tendens in het aantal verwijzingen voor bijstand sinds 2002 werd voortgezet. Bij ongeveer 20% van deze zaken waren drie of meer lidstaten betrokken.

Figuur 2

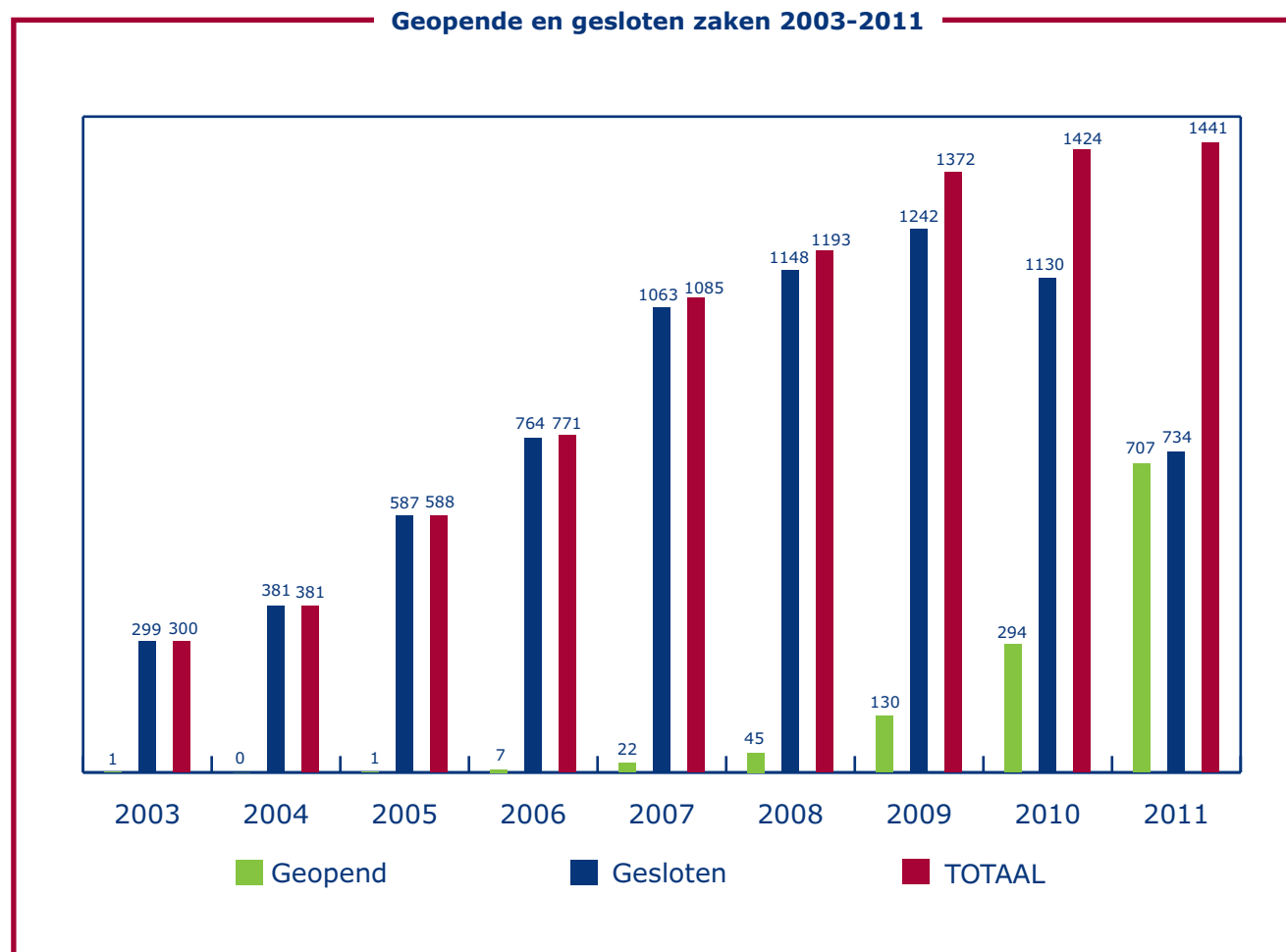
De figuur toont het aantal bilaterale en multilaterale zaken die in 2011 per nationale desk werden geregistreerd.

Een bilaterale zaak houdt niet in dat het om een minder ernstig misdrijf gaat, of dat Eurojust hieraan minder aandacht hoeft te besteden. Een bilaterale zaak bij Eurojust kan multilateraal zijn in een lidstaat.

Figuur 3

Het aantal zaken in behandeling bij de nationale desks hangt niet alleen af van het aantal geregistreerde zaken dat jaar, maar ook van de lopende zaken uit vorige jaren. Eurojust heeft in totaal 500 zaken lopen uit voorgaande jaren (2003-2010) die nog steeds aandacht en bijstand vereisen.

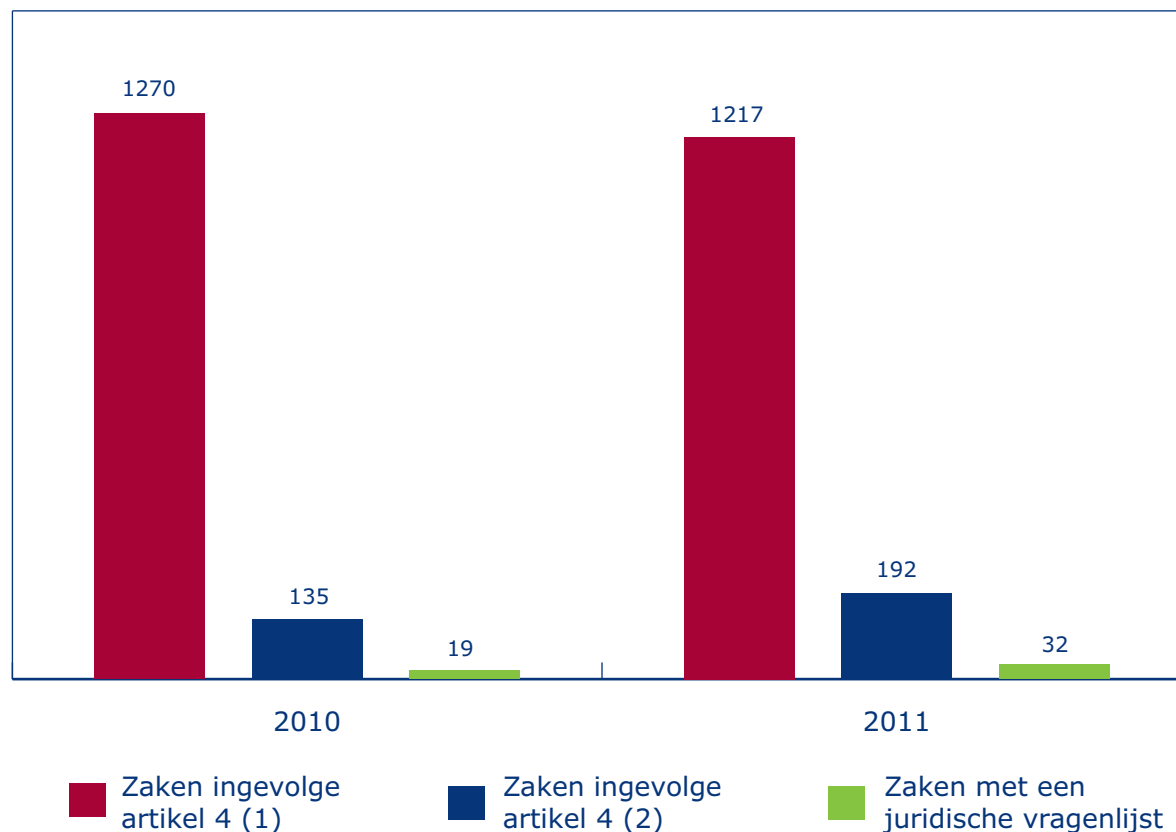
Figuur 4

Volgens artikel 4 (1) van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust omvat de algemene bevoegdheid van Eurojust het bestrijden van criminaliteit en strafbare feiten waarvoor Europol te allen tijde bevoegd is en andere strafbare feiten die in verband met deze soorten criminaliteit en strafbare feiten zijn gepleegd.

Met betrekking tot andere strafbare feiten kan Eurojust, overeenkomstig haar doelstellingen, op verzoek van een bevoegde autoriteit van een lidstaat bijstand verlenen bij onderzoek en vervolging, conform artikel 4 (2).

Daarnaast kan Eurojust door een lidstaat worden gevraagd bijstand te verlenen bij zaken of onderwerpen van meer algemene aard die niet per se een verband hoeven te hebben met een lopende zaak, bijvoorbeeld met betrekking tot nationale wetgeving of procedures (zaken met een juridische vragenlijst).

Algemene indeling van zaken

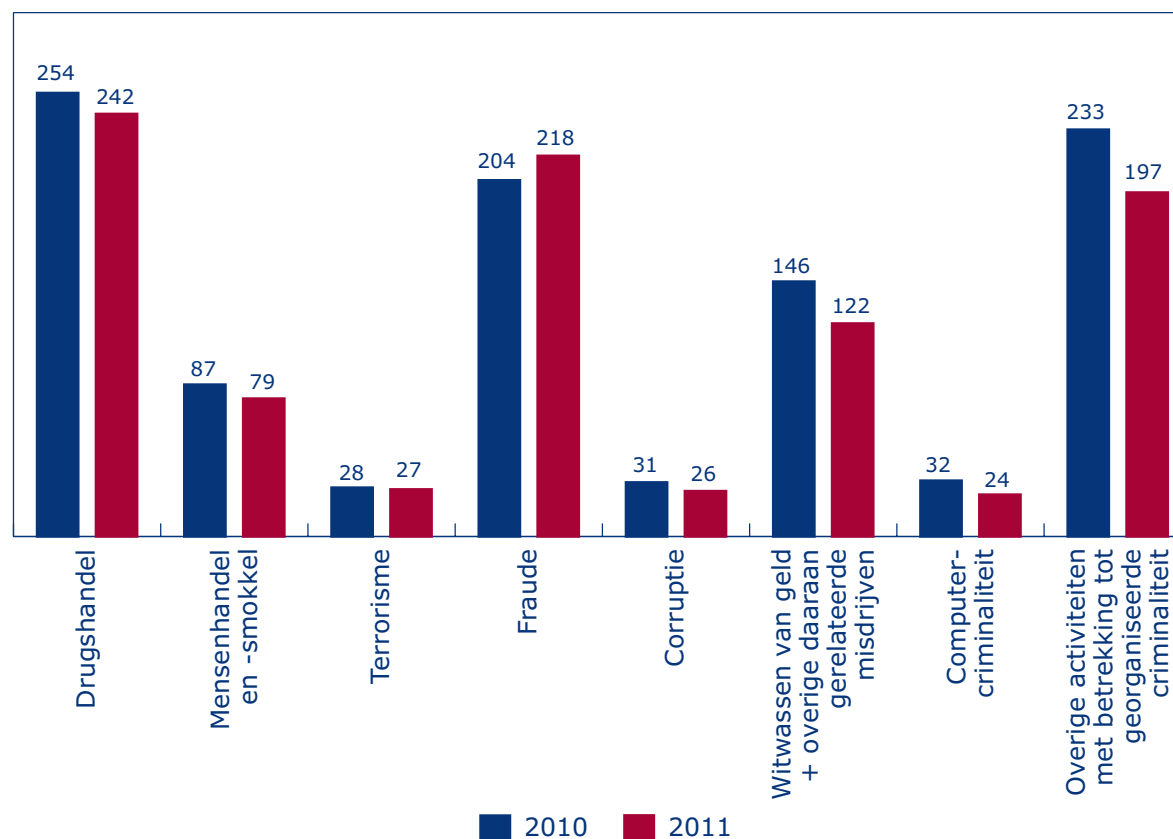

Figuur 5

De door Eurojust in 2010-2011 vastgestelde operationele prioriteitsgebieden zijn drughandel, mensenhandel en -smokkel, terrorisme, fraude, corruptie, witwaspraktijken, computercriminaliteit en andere activiteiten in verband met de aanwezigheid van criminele organisaties in de economie.

In onderstaande figuur is te zien hoe vaak de in 2010 en 2011 bij Eurojust geregistreerde zaken betrekking hadden op deze misdrijfsoorten. Eén zaak kan betrekking hebben op meer dan een misdrijfsoort. Meer informatie is te vinden in de desbetreffende paragrafen van hoofdstuk 1.

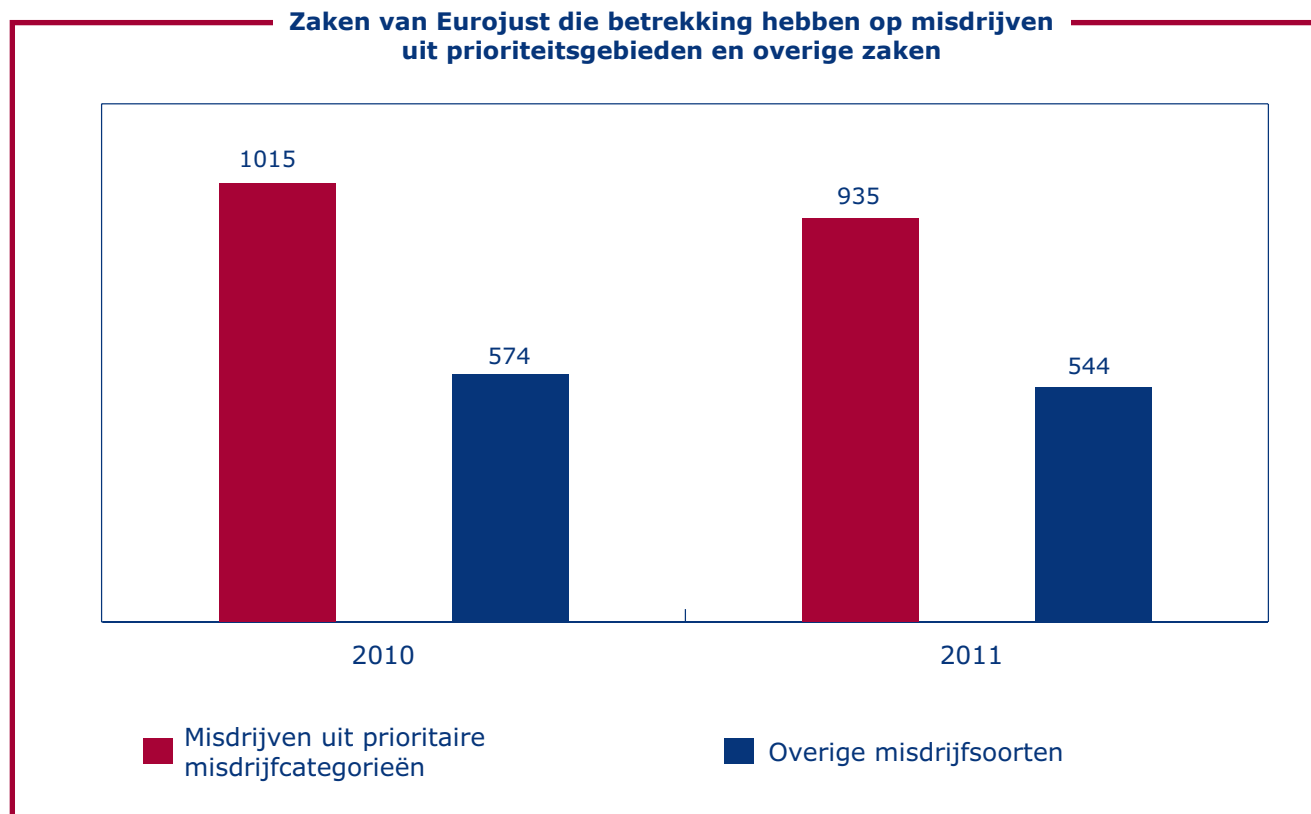
Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden

Figuur 6

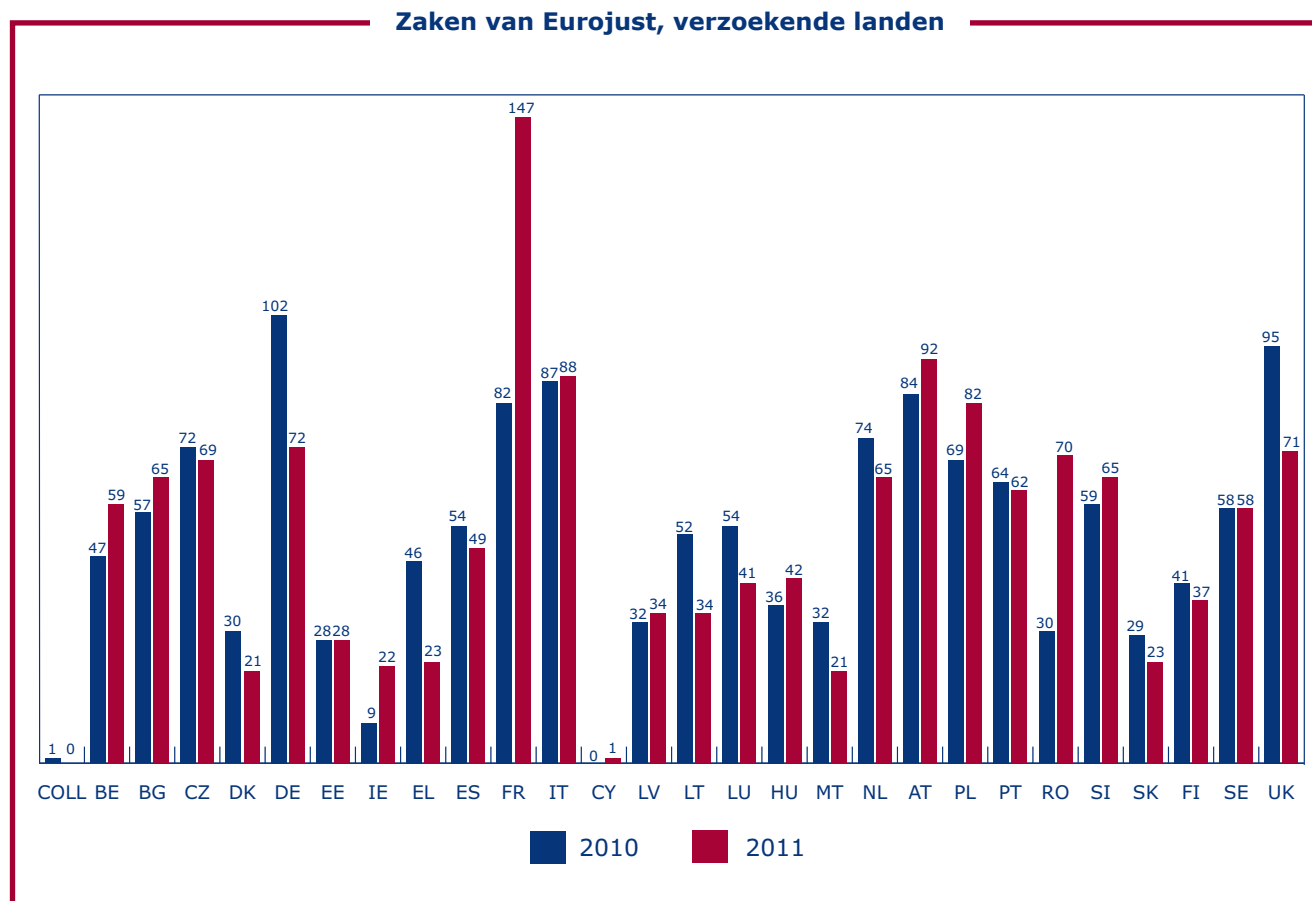
De door Eurojust in 2010-2011 vastgestelde operationele prioriteitsgebieden zijn drugshandel, mensenhandel en -smokkel, terrorisme, fraude, corruptie, witwaspraktijken, computercriminaliteit en andere activiteiten in verband met de aanwezigheid van criminele organisaties in de economie.

In onderstaande figuur is te zien hoe vaak de in 2010 en 2011 bij Eurojust ingeschreven zaken betrekking hadden op misdrijven uit prioriteitsgebieden enerzijds en overige misdrijfsoorten anderzijds. Eén zaak kan betrekking hebben op meer dan een misdrijfsoort.

Figuur 7

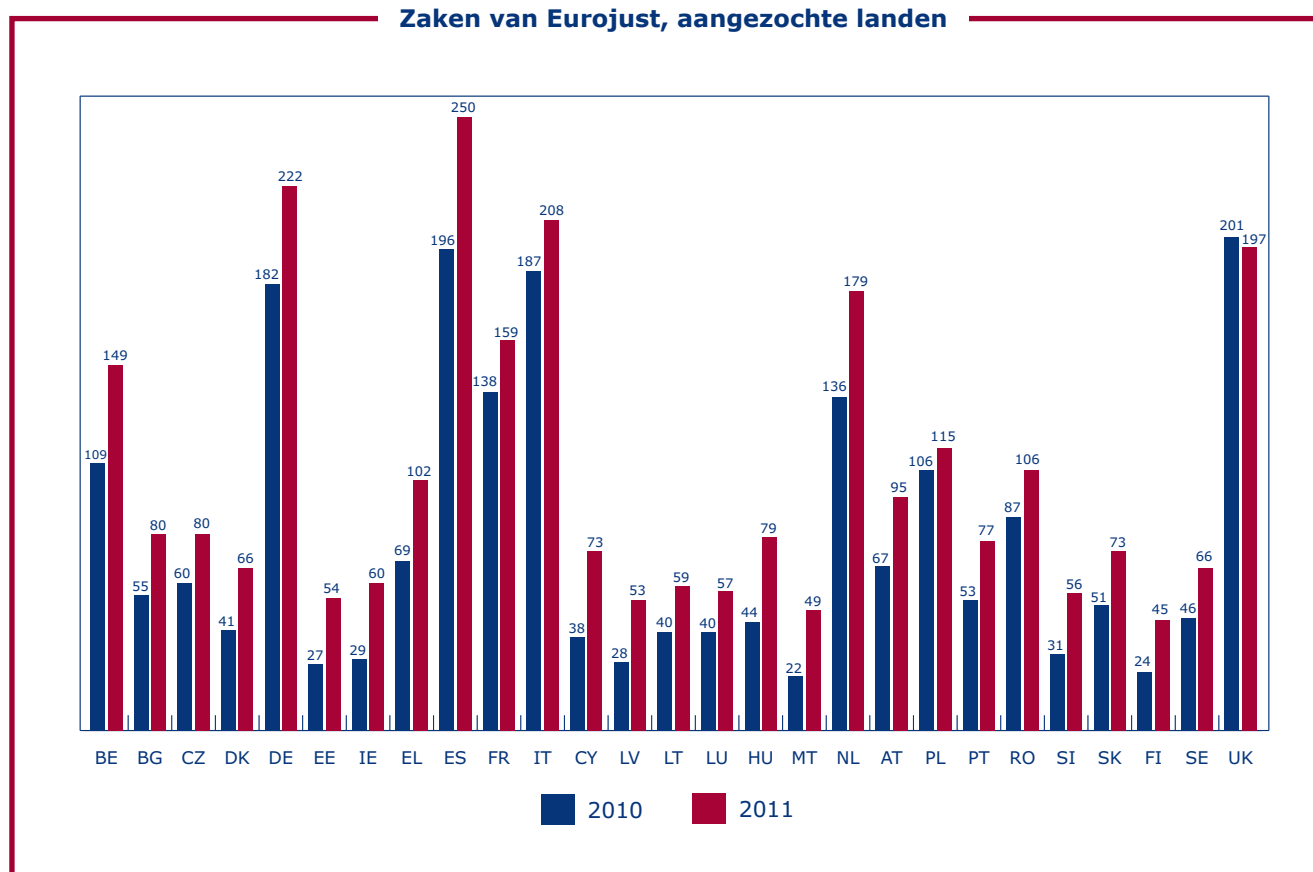
Onderstaande figuur toont per lidstaat het aantal keren dat zij Eurojust om bijstand verzochten in 2010 en 2011.

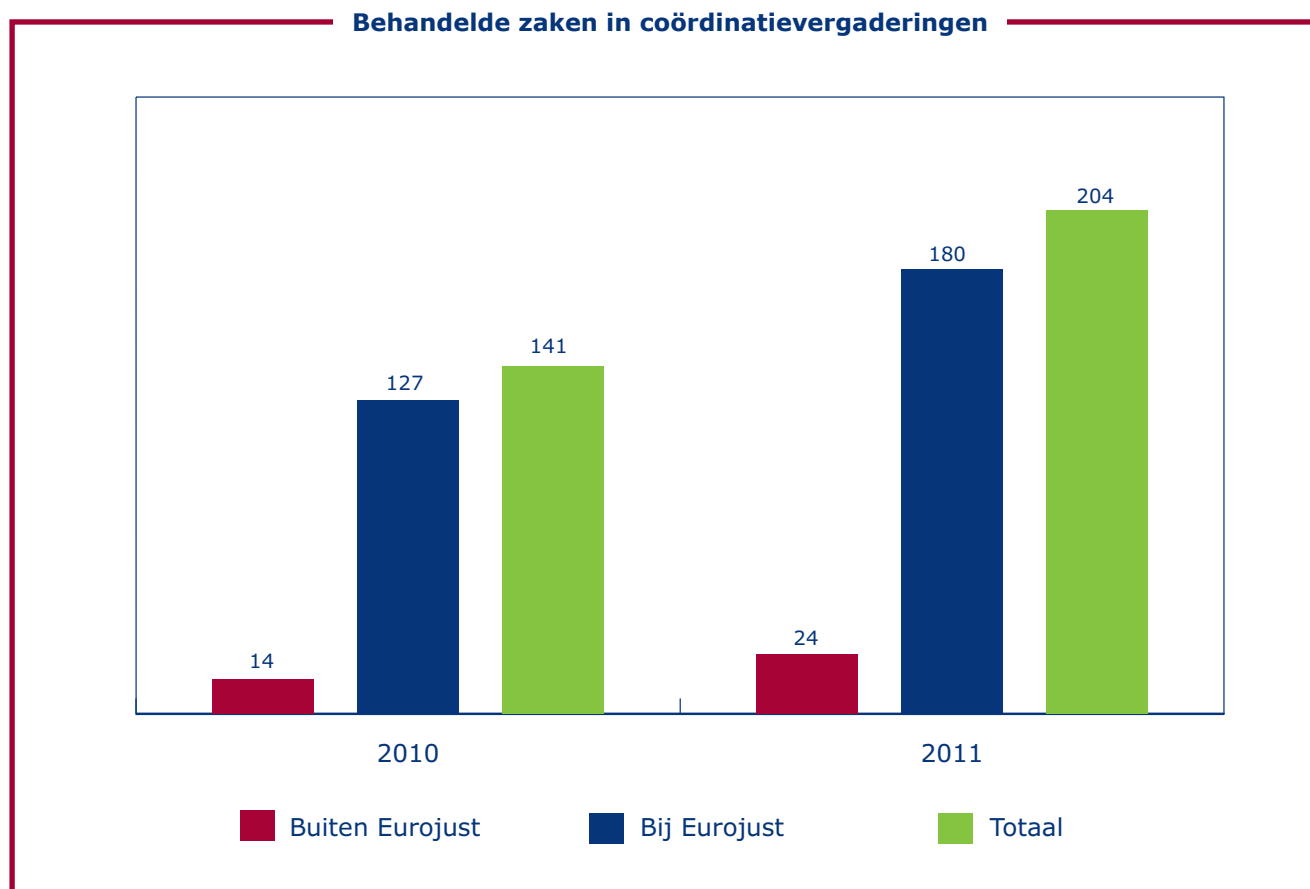
Figuur 8

In onderstaande figuur is te zien hoe vaak de autoriteiten in elke lidstaat in 2010 en 2011 via Eurojust om bijstand werden verzocht.

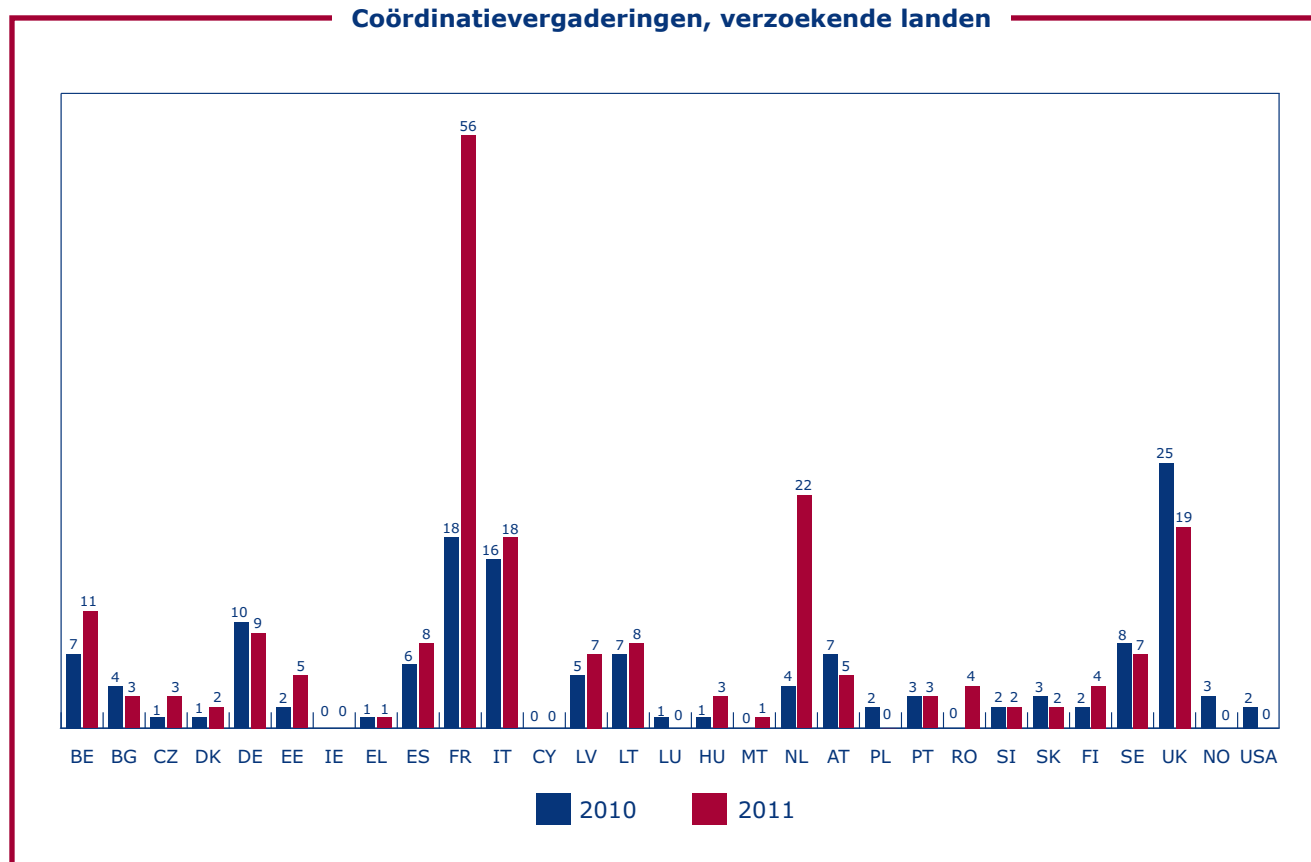
Figuur 9

De figuur toont het aantal zaken waarvoor een coördinatievergadering nodig was. Coördinatievergaderingen worden normaliter gehouden bij Eurojust in Den Haag. In sommige situaties worden coördinatievergaderingen buiten Eurojust gehouden in een lidstaat of niet-lidstaat.

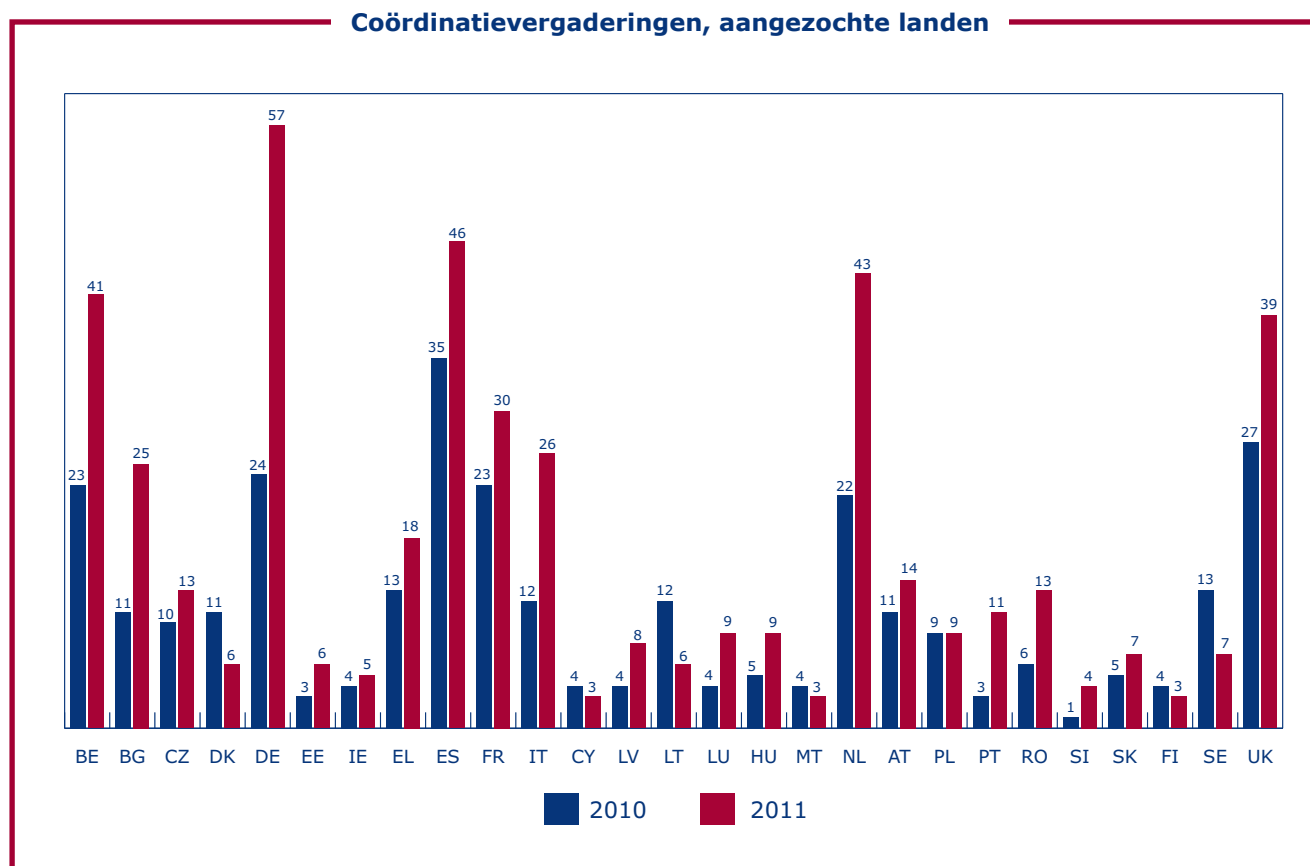
Figuur 10

De figuur toont het aantal zaken waarvoor een coördinatievergadering nodig was na een verzoek om bijstand van de betreffende lidstaat of niet-lidstaat.

Figuur 11

De figuur toont het aantal keren dat autoriteiten van de lidstaten deelnamen aan coördinatievergaderingen van Eurojust voor zaken die coördinatie behoefden nadat zij om bijstand werden verzocht.

Gebouw Eurojust Haagse Veste 1

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag zonder toestemming van Eurojust in enige vorm of op enige wijze worden gereproduceerd of gebruikt, hetzij grafisch, elektronisch of mechanisch, met inbegrip van fotokopiëren, opnemen, op tape vastleggen en opslaan in opslag- en zoeksystemen.

Fotocredits:

Joannes Thuy, Leen De Zutter & Jacalyn Birk, Eurojust
Michel Mees, Den Haag
Zollkriminalamt, Keulen, Duitsland

© 2012 Eurojust